

Ugrabljen lepoteč

Povest o štirih mladenkah, ki so se tako zatreskale v lepega Jacka, da so ga odpeljale s seboj

(t-1) Hollywood, septembra.

Da, če ne bi bilo te šmentane ljubezni! Kako ves drugačen bi bil svet! In kako malo pravda bi imela sodišča! A kako malo snovi bi bilo tudi za pogovore, saj se — kar pošteno priznamo! — vse na svetu vrti okoli ljubezni.

Ta večna resnica je postala usodna tudi sinu nekega newyorškega borznega magnata.

Jack Holtay je bil daleč na okoli znan zaradi svoje lepote. Čeprav se zdavnaj ni bil v letih dona Juliana, mu ni manjkalo ljubezenskih dogodivščin, zakaj ženske so kar rojile okoli njega kakor večje okoli luči. Pokazati se v družbi z lepim Jackom Holtajem, je bil najvišji cilj mladih Newyorčank. Toda vsaki lepotici ni bilo dano, da bi mogla priti na ples z mladim lepoteč pod roko.

Štiri lepa dekleta, ki so se do vratu zatreskala v novodobnega Adonisa, ne da bi imela le najmanjše upanje, da jih bo Jack ušiljal, so tedaj sklenila mladega moža kratkoma — ugrabiti. In lepega dne je nič hudega ne sluteči mladi mož res brez sledu izginil. Vznenmirjeni starši so seveda še tisti dan prijavili zadevo policiji. Ker je bil mladenič bogatega rodu, se je policija z vso vneto lotila preiskave. Detektivji so se razkropili širom Amerike, telefon je pel noč in dan, radio je pošiljal obupne klice na pomoč: Izgubil se je lepoteč. Kdor ga najde, dobi nagrado...

Zaman!

Obupani starši so mislili, da so jim ljubljene edince ugrabili razbojniki — kidnaperji jim pravi v Ameriki — da bi se dokopali do mastne odkupnine. A čudno: nihče ni prišel terjat denar. Milijsko mesto je bilo kakor v vročici. Ljudje niso drugega govorili, časopisi ne drugega pisali kakor o skrivnostnem izginotju mladega milijonarja. Posebno ženske se kar niso dale potolažiti.

Nekega dne se je pa stvar kar sama od sebe razpletla. Policisti so našli Jacka Holtaya v filmskem mestu Hollywoodu čilega in zdravega — in svobodnega. Tedaj jim je povedal svojo nenavadno odisejajo. Štiri mlada dekleta so ga ugrabila in mu zagrozila, da ga tako dolgo ne izpuste, dokler se ne odloči za eno od njih. (Ali bodo druge tri potem skočile v morje ali pod vlak, mu niso povedale.) Šele tisti dan bo prost, kadar se bo s katero izmed njih poročil. Toda mlademu lepoteču se je nekega dne posrečilo, da se je z zvijačo izmotal iz sladkih vezl. Tako je prišel v

Srečni klativitez

Nič ni sejal, nič ni sadil, na stara leta bo pa vendarle žel

(y-i) Newyork, avgusta. Dobrih trideset let je že minilo od takrat, ko sta se klativiteza Roy Damroz in John Menkins odpravila iz Mehike. Oba sta bila brez belica; njuno edino premoženje so bile razcapana obleka, strgani čevlji in zarjaveli pločevinasti lonček, da sta si kuhala na »potovanju«. S to imenitno opravo sta jo lepega dne mahnila čez mejo, da si poišče sreče v obljubljeni deželi Dolariji.

Leta in leta sta se potepala širom Amerike. Poletni sta si služila kruh na farmah kot poljska delavca, pozimi sta se preživljala z milodari in priložnostnim delom. Lakote in mraza se nista bala; zlata svoboda klativiteškega življenja jima je bila ljuba od polnih loncev njunih stih dobrotnikov. Med njima je vladalo globoko, v stiski preizkušeno prijateljstvo; pri vsaki priložnosti sta prisegla, da bosta drug drugemu do smrti ohranila zvestobo.

Da to svojo namero tudi na zunanji potrdita, sta podpisala pred pričami kaj čudno pogodbo. Obvezala sta se, da bodi vse, kar imata in kar si utegneta še kdaj pridobiti, lastnina obeh. Ta pogodba je imela veljati do njune smrti.

Nekaj let je vse kazalo, da se je bosta res vestno držala. Toda nekega dne so se njuna pota razšla. Postala sta kakor toliko pustolovcev njune baže zlatokopa in več let vsak na svojo pest stikala po gorah za žlahtno rudnino. Naposled sta se pa tega le preveč ciganskega garanja naveličala in sta se ponudila neki rudniški družbi v delo. Sicer sta morala zdaj še huje pljuniti v roke, a imela sta zato vsaj kruh zagotovljen in streho nad glavo.

Morda bi bilo šlo vse po sreči, da ni takrat stopila v njuno življenje mala črnolasa Bessie. Služila je v neki trgovini v zlatokopskem mestu za prodajalko in je imela med srečolovci na prebitek oboževalcev. Tudi Damroz in Menkins sta ji začela dvoriti na žive in mrtve. Menda je bil Damroz srečnejši od svojega prijatelja; vsaj Menkinsu

Hollywood, na čisto drugi konec Amerike.

Seveda bi tej (popolnoma resnični!) zgodbi nekaj manjkalo, če ne bi bil rešen ugrabljenec stopil naravnost k prvi filmski družbi, ki je povedal svoje razburilive pustolovščine in se ji ponudil, da napravi film o svojih doživljajih. Kajpada je tudi odločno poudaril svoje prepričanje, da bi bil tak film figo vreden, če ne bi on sam igral glavne vloge — le zastran ženskih vlog se menda ne puli za to, da bi jih igrale njegove štiri amazonke...

se je zdelo, da ga črnolasa lepota odklikuje pred drugimi s svojo naklonjenostjo.

Lepega dne je Menkins izginil. Njegov prijatelj je preteknil vse mesto, povprašal v slednji krčmi; zaman. Tudi pozneje ni bilo več glasu od njega.

Tako so minevala leta. Damroz je med tem na Bessiejino prigovarjanje obračunal s svojim dotodanjim življenjem in si z denarjem, ki mu ga je dala Bessie na razpolago — nekaj si je pa tudi sam del na stran — napravil skromno trgovino. Iz malega rase velik; trgovina je tako dobro vzcvetela, da si je nekaj let nato lahko kupil zlat rudnik.

Od tistih dob je minilo petnajst let. Damroz je popolnoma pozabil, da je bil nekoč klativitez, kakor toliko drugih srečolovcev v Ameriki; z varčnostjo in pametnim gospodarstvom si je nabral lepo premoženje, ki je raslo kar samo od sebe. Postal je večkratni milijonar. Svojega nekdanjega prijatelja s ceste je bil kajpada že zdavnaj pozabil.

Tedaj se je nekega dne pojavil v Littlerocku, glavnem mestu države Arkansas, raztrgan in neobrit, od solnca ožgan potepuh. Ne da bi kaj dosti izpraševal, jo je ubral naravnost proti palači milijonarja Damroza in rekel vratarju, da bi rad govoril z gospodarjem. Vrtar

VELESEJEM V LJUBLJANI
Jadranska razstava

5. — 16. septembra

Razstavnišče obsega 40.000 m²

Naš Jadran: Jadranska straža. Zgodovina. Geografija. Jame. Živali. Rastline. Narodne noče in običaji. Vojska in trgovska mornarica. Sport. Promet. Turistični promet. Gospodarstvo. Ribarstvo.

Velika razstava živih morskih rib in drugih živali

Umetnostna razstava »Naše morje«

Posebne razstave: Arhitektura. Perutnina. Kuni. Koze. Ovce. Obrt. Industrija itd. itd.

Tekmovanje harmonikarjev 15. septembra

Velikomestni variete. Predstave vsak dan ob 4. popoldne in 7/9. zvečer

Polovična vozna na železnici in avijonih, popusti na parobrodih. Železniške legitimacije se dobijo po Din 5- na postajah

Vabimo na prekrasno razstavo.

ga seveda ni hotel pustiti noter; le toliko se je dal preprostiti, da je stopil k Damrozu in mu povedal njegovo ime.

Milijonar se je koj spomnil svojega nekdanjega tovariša in je naročil vratarju, naj ga pripelje k njemu. Svidenje je bilo zelo pri srčno; podala sta si roko, gospodar je naročil pijače in v prijaznem kramljanju sta veselo obujala stare spomine.

Zdajci je pa Menkins potegnil iz žepa svojega raztrganega suknjica porumenel papir. Bila je pogodba, ki sta jo sklenila pred tolikimi leti — pogodba, ki je določala, da ima vse njuno premoženje do smrti ostati skupna last. Menkins se ni dosti pomisljal in je položil kar na mizo vse, kar je premogel; omenjeni raztrgani suknjič, žepni nožič in 24 centov v gotovini. Potlej je pa prijazno pozval prijatelja, da naj tudi on tako stori in pripravi pol svojega imetja.

Damroz se takisto ni obotavljal; prijel je prijatelja za ovratnik in ga prijateljsko postavil pod kap.

A Menkins se ni dal ugnati. Ko je bil na cesti, mu je bila prva pot k odvetniku, da vložijo tožbo zoper nezvestega prijatelja, češ da je prekršil pogodbo.

Sodišče mu je v prvi instanci dalo prav. Hočeš nočeš je moral Damroz ugrizniti v kislo jabolko. Te dni so se končala pogajanja za mirno poravnavo. Nekdanja prijateljstva sta se sporazumela, da bo Damroz plačal Menkinsu odpravnino 400.000 dolarjev (20 milijonov Din), le-ta se pa zato odpove vsem ostalim pravicam.

Drugi dan je Menkins izginil iz Littlerocka. Razcapani suknjič in škrtlari žepni nožič je pa pustil svojemu prijatelju za spomin.

Ce je človeku namenjeno

C. w. London, septembra.

Ni še dolgo tega, kar je neki angleški tednik razpisal anketo med najslavnejšimi angleškimi pisatelji, državniki in učenjaki; vprašal jih je, ali so kaj praznoverni. Tudi znameniti pisatelj H. G. Wells je poslal svoj odgovor, negativen seveda; vendar je šaljivo dodal:

»Edina reč, ki se je človeku upravičeno boji, če gre mimo lestve, je to, da mu ne pade na glavo.«

Ondaj je šel pisec »Nevidnega človeka« gledat hišo, ki si jo misli kupiti v Londonu. In glej: nenadoma je nanj zgrmela lestev, prislonsena k zidu (hišo namreč popravlja) in ga dokaj hudo potolkla po obrazu. Ko so ga prijatelji pobirali, je Wells zajčal:

»Zdaj vidite, da sem zadel!«

Ali se živali res smejejo?

Nova dognanja trde, da tudi živali poznajo smeh

Profesor Bolton, šef psihološkega zavoda na Temple-Univerzi v Filadelfiji, odločno trdi, da se tudi živali smejejo. Smejejo se prav iz istega razloga kakor človek. Iz občutka zadovoljnosti in sreče. Žival je zadovoljna, če se je dobro najedla in če smo lepo ravnali z njo. Srečna je žival takrat, kadar jo ljubeznivo pogladimo. To ji je največji užitek. Oči dobijo drug sijaj, nekaj dobrega in smejočega se izraža v njih. Žival je srečna!

Napačna je bila prvotna trditev, da se je poleg človeka samo hijena zmožna smejati. Skoraj vse živali se smejejo, če njihova zadovoljnost prikipi do tiste točke, ki povzroči smeh. Konj, mačka, žaba, opica, tiger, lev in še nešteto drugih živali se smejejo, če imajo vzrok. Do najvidnejšega izraza pa pride smeh pri psu in mački. Pri ljudeh se izraža smeh največ v ustih in glasu, pri živalih pa v očeh.

Kadar se živalim godi krivica, se gotovo ne smejejo, kakor se žalosten človek ne more. In živalim se dostikrat godi krivica. Le malo je še ljudi, ki bi bili resnični ljubitelji živali in njihovi zaščitniki. Šole si vse premalo prizadevajo, da bi privzgojile otrokom ljubezen do živali. Če bi bili že otroci dovolj poučeni, da je treba z živaljo imeti sočutje in ji izkazovati ljubezen — da ne omenim hvalečnosti, ki jo je človek dolžan marsikateri živali, ki dela zanj vse življenje in mu je bila morda celo zvestejši prijatelj ko človek — bi gotovo prenehala okrutno ravnanje z živalino in živalni občje. Žival je prav tako občutljiva za bolečine kakor človek, saj je prav tako iz mesa in krvi. Žival se ne more in ne sme braniti. Če bi se branila, bi jo človek, krona vsega stvarstva, neusmiljeno pobil!

Pravijo, da bo Bog na sodni dan najprej žival vprašal, kako je človek ravnal z njo, potem bo šele sodil človeka.

Da živali res čutijo ne samo telesno, temveč tudi duševno, in da se njihova zadovoljnost izraža v smehu, je trdil tudi Charles Darwin, oče teorije o razvoju človeka iz opice.

Poslednja želja

Bogat kmet se je več let pravdal s svojim sosedom, tako da so mu odvetniški honorarji in sodne pristojbine požrle vso kmetijo. Ko je ležal na smrtni postelji in je čutil, da bo umrl, je dal poklicati oba odvetnika, ki sta ga zastopala, in ju prosil, naj sedeta vsak na eno stran njegove postelje.

»Moja poslednja želja je,« je rekel z umirajočim glasom, »da umrem kakor Kristus med dvema razbojnikoma.«

LISTEK „FRUŽINSKEGA TEDNIKA“

Če bi kamenje govorilo

Pred dvema ali tremi meseci je umrl v Parizu slavniti francoski zgodovinar G. Lenotre. Njegova specialiteta je bila zgodovina francoske revolucije, čeprav tudi starejših stoletij ni zanemarjal. Pa ni bil zgodovinar običajne vrste; iskal je v zgodovini najrajši drobne zanimivosti, »istorije« v historiji, kakor je sam rad rekel. Zapisal jih je, kjerkoli jih je našel v starih in zaprašenih letopisih, v arhivih francoskih gradov, v ohranjenih zasebnih pismih in drugih listinah. Tako je ob smrti zapustil celo polico knjig o takih zanimivih zgodbah iz davnih stoletij; ko jih berete, kar prijemljivo čutite, kako veje iz njih duh tedanjega časa. Nekateri teh zgodb se beró kakor povesti izpod peresa iznajdljivih pisateljev, pa jih ni pisala človeška domišljija; življenje jih je napisalo.

Takšna »istorija iz historije« je tudi naslednja skrivnostna zgodba s starodavnega francoskega gradu. Da, če bi kamenje govorilo... Bogve ali ne bi potem našli še nekatere slično tragedijo tudi drugod?...

Proti koncu vlade Ludovika XIV. so prebivali na gradu Montségurju Pracontali. Osemnajstletna grajska hči Lucija je

bila že od otroških let zaročena z grofom Quinsonasom, elegantnim dauphinskim plemičem. Poroka se je vršila 25. junija 1715. Graščak in njegova žena sta v proslavo veselega dogodka priredila v gradu veliko veselico in povabila nanjo mnogo gostov.

Proti večeru, ko je bilo razpoloženje zelo razigrano, so nekateri gostje predlagali, da bi se šli skrivaj. Seveda so kmalu vsakogar našli. Le Lucije Pracontalove, od tega dne Quinsonasove, niso našli nikjer. Mislili so, da si je pač znala poiskati posebno skrito skrivališče, in se zaradi tega niso preveč razburjali. Toda ko so le zaman iskali, jih je vendarle začel obhajati strah. Lucije ni bilo nikjer...

Noč je legla na zemljo in strah med gosti se je izpremenil v pravo paniko. Kaj se je zgodilo z mlado ženo? Da je ni raztrgala divja zver? Ali ugrabili cigani?... Če se ji ni še kaj hujšega pripetilo?

Prižgali so plamenice in se spustili na dno prepada onkraj grajskega zidu. Niti najmanjšega sledu. Nekateri gostje so se tedaj spomnili, da tabore v bližini cigani. Oborožili so se s puškami in se odpravili k njim. Toda mlade grofice ni bilo med njimi. Neka ciganka je pri tej priliki prerokovala obupani materi, da bo še videla svojo hčer, vendar ni hotela ničesar natančnejšega povedati.

Preiskali so vse gozdove okoli gradu; da se ni morda pritihoval kakšen medved in mlado ženo raztrgal? Našli niso ne zveri ne nesrečne grofice...

Tako so minili dnevi in meseci, tako so minila leta. Trideset let...

Pracontalova sta se bila med tem preselila v mesto in pustila grad pod nadzorstvom grajskega oskrbnika.

Poleti 1745. V okolici gradu se je vršil lov. Opoldne, ko je solnce najhuje pripekalo, so se lovci zatekli v senco gradu.

»Kaj bi bilo, če bi si malo ogledali graščino?« je nekdo predlagal.

Vsi so bili za to. Neki stari služabnik je pri tej priliki povedal gostom žalostno zgodbo o svatbi mlade grofice Lucije. Eden izmed lovcev se je dogodka še spomnil: to je bil grof de Rabasteins, v mladih letih oboževalec lepe Lucije. Melanholično je hodil po praznih sobah in zaprašenih hodnikih ter prišel tudi v zatohle kleti. Nekateri so predlagali, da bi se šli skrivaj, prav tako kakor junija leta 1715. Kdo ve, ali ne bi morda tako prišli na sled tedanji tragediji?...

Grof Rabasteins je pristal; čudna slutnja je glodala v njem. Spustil se je iz kleti še globlje v grajske ječe in zavlil po ozkem hodniku. Tedaj je zagledal od daleč nekega gonjaka, kako mu prihaja nasproti. Da se mu ogne, se je stisnil k zidu, in tedaj je z grozo začutil, kako se je kamen za njim zavrtel okoli svoje osi: odprla so se skrivna vrata in za njo se je prikazala nekaka galerija. Grof je vstopil in se zagledal v veliki dvorani. Tedaj mu je udaril v nos stra-

hoten smrad. Na naslanjaču, vsem oglozanem od črvov, je zagledal človeški okostnjak. Na mizi pred njim je ležalo zaprašeno sveto pismo in na usnjatih platnicah je bral tele zlovesče besede, zarežane v usnje s konicno bodala:

»Vi, ki pridete sem, priporočite svojo dušo...« nato par nečitljivih besed in potem: »...obsojeni ste v pogubljenje!«

»Lucija!«

Da, ona je bila. In grof Rabasteins je zamrmral v mislih na one zlovesče besede na platnicah:

»...Tudi jaz sem pogubljen!«

Nesrečnež se je obupno pogljal proti kamenitim vratom, ki so se bila zaprla za njim, zagrebel svoje nohte kamen in iskal rešine spranje. Ni je bilo. Pograbil je preperelo pohištvo in ga treščil v vrata. Zaman. Zagnal je obupen krik: »Na pomoč! Na pomoč! Nič. Kamen se ni zganil, niti odmev mu ni odgovoril. Izgubljen je...«

»Lucija!«

Zgrudil se je pred nogami svoje ljubljene na tla in izgubil zavest...

Rahel vetrč ga je prebudil. Odprl je oči. Velika črna mačka je predla pri njem. Rabasteinsu se je tisti mah vrnila vsa hladnokrvnost. Počasi, neizmerno počasi je iztegnil roko, da ne bi živali prestrašil — edine nade v rešitev. Tako jo je srečno zagrabil in obdržal v rokah, ne menec se za njeno srdito otepahnje. Razrezal je svoj pas na ozke trakove in ga pričvrstil živali okoli vratu, drugi konec je pa krčevito obdržal v rokah.

Nato je mačko izpustil, zanašaje se, da mu bo pokazala izhod iz grobnice.

Toda prestane strahote so izčrpale njegove moči. Žival mu je ušla, ni ji mogel slediti. Ves obupan je omahnil Rabasteins na kamenita tla. Izgubljen je.

Toda sreča mu je bila milejša kakor pred tridesetimi leti ubogi Luciji.

Njegovi prijatelji so med tem preiskali vse kleti, vdrli vrata vseh ječ in podzemeljskih hodnikov. Videli so mačko, kako je prišla iz skritega hodnika, in takoj ugenili, kaj se je zgodilo, ko so videli pas okoli njenega vratu. Šli so po sekire in krampe in začeli udrihati po kamenitem zidu. Po dolgem in napornem delu se jim je posrečilo vsekati luknjo v skalo. In glej: na tleh je ležal Rabasteins nezavesten pred okostnjakom Lucije Pracontalove. Njena mati jo je takoj spoznala, čeprav so ostale od nje le še preperle kosti. Tako se je izpolnila cigankina prerokba...

G. Lenotre je dognal, da je to nevarno skrivališče napravil zloglasni baron des Adrets; tja se je vselej skrival, kadar so ga spravili njegovi »ovražniki« v zago.

(Baron Adrets je bil eden izmed voditeljev protestantov na Francoskem, znan po svoji okrutnosti. Pravijo, da je prišilil svoje ujetnike, da so morali skočiti z grajskega stolpa na suho njegovih vojakov. Živel je sredi 16. stoletja.) (u-t)

Kaj beremo in slišimo drugod

Kratke zgodbe in zanimivosti od vsepovsod

Skrivnostni Rickett

O. w. London, septembra.

Pretekli teden je bilo mnogo pisanja in prerekanja o neki skrivnostni osebnosti: o Angležu Rickettu, tistem, ki je zintrigiral podpis angleško-ameriško-abisinske pogodbe o koncesiji za vrtanje petroleja v Etiopiji. Mož je tudi na Angleškem zelo skrivnostna osebnost; imajo ga za nekakega gospodarskega Lawrencea, kakor je bil pokojni »kralj Arabije« politični. Čudno pri Rickettu je pa tole: možu je petrolej tako rekoč življenjski cilj — in vendar niti njegovega duha ne prenese! Celo duh bencina, daljnjege petrolejevega sorodnika, mu smrdi. Kadar izpušča avtomobilski motor le preveč plinov, mu hoče kar slabo postati. Podobna je bila nekoč stvar s Cecilom Rhodesom. Njegova zasluga je, da je Anglija prišla do dragocenih zlatih rudnikov v Južni Afriki — a Rhodesa živ krst ni mogel pregovoriti, da bi vzel v roke zlato. Že dotika z njim se je bal, kakor bi čutil na koži njegovo preklestvo. Vse življenje je nosil navadno jekleno verigo pri uri, cekina pa ni nikoli videla njegova denarnica. (Intrans)

Abesinski Rdeči križ

A. w. Pariz, septembra.

Abesinci do nedavnega še niso vedeli, kaj je Rdeči križ. Ustanovili so ga šele letos 8. julija, ko se je začel poostrovati njihov spor z Italijo. Pri tej priliki omenjajo listi, da bo mednarodni Rdeči križ slavil čez štiri leta železni jubilej: ustanovili so ga leta 1864, dve leti po bitki pri Solferinu. Njegov oče je ženevski zdravnik Henri Dunant; ko je slišal, da je bilo po omenjeni bitki 40.000 avstrijskih, italijanskih in francoskih ranjencev prepuščenih samim sebi, je izdal topel apel na ves civilizirani svet, naj se zavzame za nesrečne ranjence. Njegov poziv ni ostal glas vpijočega v puščavi: dve leti nato se je »odil mednarodni Rdeči križ

Najhitrejša človeka sveta

E. w. London, septembra.

Po svoji najnovejši zmagi v hitrostni vožnji — dosegel je z avtomobilom 484 km na uro — sme biti sir Malcolm Campbell lep čas brez skrbi: nihče mu danes ne bo šel osporavati njegovega vzdevka, da je najhitrejši človek na zemlji. V zraku je stvar druga; tam je za skoraj 50% hitrejši od njega Italijan Agello s 709 km na uro. Toda večaki trde, da se čuti hitrost v avtomobilu mnogo neprijetneje kakor v letalu. Človek bi mislil, da je Malcolm Campbell, ko vendar pri sleherni takile hitrostni vožnji drzno postavlja svoje življenje na kocko, tudi drugače zelo pogumen mož. Pa ni. Kadar se namreč vozi v avtomobilu, je zelo plašen, če kdo drugi šofira. Tako se je zadnjič hotel pehati z londonskim avtomobilom. Toda komaj se je bil dobro vsedel, je ves v strahu vstal in je že na prvi postaji izstopil. »Ta človek mi vozi dosti prehitro,« je pojasnil prijatelju, ki je bil z njim.

Steklina od mleka

A. k. Budimpešta, septembra.

V občini Szalardu je osem ljudi v dveh družinah pilo mleko od krave, ki jo je ukral stekel pes. Vseh osem ljudi je zbolelo za steklino. V Pasteurjevem zavodu jim niso več mogli pomagati. V strašnih mukah so vsi podlegli okužbi.

Radijsko strašilo

(6-k) Newyork, septembra

Ameriški farmarji znajo iti z duhom časa. To so pokazali tudi pri pičljih strašilih. Strašila na njivah niso naša posebnost; imajo jih povsod na svetu, da odganjajo vrabce, kave, vrane in druge nepoklicane goste. Zdaj so pa iznajdljivi Američani dognali, da na primer radijski zvočniki niso samo strah za ljudi, nego tudi strašilo za kave. In ker pri yankeejih od spoznanja do dejanja ni dolga pot, so to dognanje hitro porabili v praksi. Če se voziš mimo ameriških farm in prerij, boš zato nekaj časa sem

Njen recept

E. i. Pariz, septembra

V vasi Cargu-en Gausson živita zakonca Grossetova. François Grosset rad pogleda v kozareček, ne pazi na denar in si tudi privoščil kak skok čez planke; takrat ga vselej po par dni ni na izpregled. Njegova žena Marija mu dela pridige, rada bi ga popravila, pa doseže ravno nasprotno: mož ga potem nalašč še bolj polomi.

Ondan je Grosset spet prišel natrkan domov. Ker mu je žena preveč regljala, jo je hotel preteptati, a to pot se mu je postavila po robu. Nekje je iztaknila polovico vajeti in z njimi mu je zvezala noge; to ji ni bilo težko, ker se ga je bil François tako nalokal, da je komaj stal pokonci.

Drugi dan so ga našli še zmerom zvezanega in z zlomljenima nogama. Odpeljali so ga v bolnišnico, njo so pa vzeli orožniki s seboj.

»Nisem si mogla drugače pomagati,« se jim je opravičevala. »Nobena lepa beseda ni zalegla; kadar ga je pičilo, je šel popivat in ga po več dni ni bilo domov. Da ga tega odvadim, sem mu sklenila pri prvi priložnosti polomiti noge, da ne bo več mogel hoditi. In tako sem tudi storila.«

Ob 100letnici Marka Twaina

A. p. Newyork, avgusta

V Missouriju se Američani že z vso vnojem pripravljajo na proslavo stoletnice slavnega humorista Marka Twaina. Pri tej priliki nam je prišla na um ena izmed neštetihi anekdot, ki krožijo o tem 100%nem Američanu.

Neki Twainov občudovalec je bil humoristu podoben kakor jajce jajcu. Lepega dne mu je poslal svojo fotografijo s temle vprašanjem namestu posvetila:

»Kako se vam zdi ta podobnost?«

Na odgovor mu ni bilo treba dolgo čakati.

»Dragi gospod,« mu je pisal humorist, »tolikšna podobnost je res hudo nevsakdanja. Zato sem si obesil vašo silko nad pisalno mizo, da se brijem pred njo.«

Triumf sv. Birokracija

D. w. Trenton (New Jersey), avgusta.

Leta 1908 je trentonsko sodišče obsodilo Archibalda Herrona zaradi umora na smrt. Toda sodniku, ki je vodil proces, se obsojenčeva krivda še ni zdela dovolj dokazana; zato je sklenil izvršitev razsodbe odgoditi, dokler ne dožene še nekaterih podrobnosti.

Nekaj mesecev nato je sodnik umrl, in ker je on edini imel pravico odrediti usmritev, ki jo je odgodil, obsojenec se zmerom čaka. Se več: ker guverner ni dovolil od-

goditve justifikacije, velja Archibald Herron že od leta 1908 za zakonito mrtvega.

Mož živi tako že sedem in dvajset let v celici za kaznjence, ki so obsojeni na smrt. Vsa ta leta ni bil niti enkrat na dvorišču ne na kazniškem vrtu, zakaj na smrt obsojenim izprehodi niso dovoljeni. Skoraj popolnoma oslepel, gluhi in hrom se Archibald Herron zanaša le še na pravo smrt, da ga reši trpljenja; zakonito mrtev je tako že.

Zdaj se je pa neki newyorški odvetnik spomnil drznega načina, kako bi Herronu vrnil prostost. Sorodniki na smrt obsojenih imajo namreč pravico terjati njihovo truplo. Odvetnik je pozval kaznjencevega sina, naj se obrne do guvernerja; le-ta je bil odvetniku obljubil, da bo na pismeno zahtevo »živega mrtveca« takoj izpustil.

Ko so to sporočili Archibald Herronu, je samo brezčutno skomignil z rameni, kakor češ: »Počemu?«

Abesinske šege

F. w. Pariz, septembra.

Njega dni, ko v Abesiniji še niso poznali petrolejskih vrelcev, je bilo edino bogastvo Etiopcev živina, posebno krave. Neki misijonar, ki je potoval v 18. stoletju po Abesiniji in napisal kratko zgodovino dežele, omenja pri tej priliki tudi čudno šego njenih tedanjih prebivalcev.

Vsak Abesinec, ki je imel tisoč krav, je moral namreč enkrat na leto vse njihovo mleko zliti v veliko kad in prirediti v njej kopel zase in za svoje, po kopeli pa veliko pojedino. Kdor je imel 2000 krav, je bila njegova dolžnost dvakrat na leto prirediti kopel v kravjem mleku in dve pojedini; kdor je imel 3000 krav, tri kopeli in tri pojedine, itd.

Iz tistih dob izvira tudi označba za bogataša pri Abesincih: če hoče podložnik kralja kraljev podariti, da je kdo posebno bogat, reče: »Ta človek se kopije toliko in tolikokrat.«

Se dobro, da se je ta šega preživela. Drugače bi bilo malo nerodno, če bi se morali dan današnji abesinski lastniki petrolejskih vrelcev na sličen način odkupovati za svoje bogastvo... s kopeljo v petroleju.

Pomanjkljiva mapa

A. p. Pariz, septembra.

Ko so pred nekaj tedni začeli v Parizu graditi novo progo podzemeljske železnice, je graditelj izračunal, da bi bilo zanj dosti boljše, če bi proga šla bliže njegove hiše, kakor je bilo določeno po prvotnem načrtu. Zato je šel k pristojnemu občinskemu svetovalcu, da izposluje izpremembo načrta. Dobro vedoč, da ne bi dosti opravil, če bi se predstavil praznih rok, je zato pripravil 25 bankovcev po tisoč frankov, jih zavil v ličen zavojček in vteknil med liste svoje z načrti opremljene vloge.

Tako »oborožen« je potkal pri občinskem očetu. Obrazložil mu je z vseh strani svoj predlog, nato mu je pa izročil mapo z načrti, češ:

»Najbolje bo, če sami natančneje pregledate vso stvar; boste videli, da so moji predlogi res tehtni.«

Nekaj dni je minilo, ko je naš iznajdljivi graditelj dobil telefon-

Naš pravi domači izdelek!

sko vabilo, naj se oglasi pri občinskem mogočnejšu. Brez obotavljanja je odšel, toda občinskega očeta ni našel doma. Sprejel ga je njegov tajnik in mu vrnil njegovo mapo; na njej je bila s svinčnikom napisana tale opazka: »Prosim, da mapo izpopolnite — pol dokumentov še manjka.« (Joure)

Kongres nenormalnih

D. i. Denver, septembra.

Oktober bo v Denverju (Colorado, USA) pač najnenavadnejši kongres, kar se jih je kdaj vršilo: imenoval se bo kongres nenormalnih. Sestali se bodo pohabljeni vseh mogočih vrst, da se organizirajo in pogovore o vsem, kar jih tare v življenju.

Kongresu bodo predsedovali neki mož brez rok, neki pritlikavec in »ženska z brado«.

Mož z dvema obrazoma

Nadaljevanje s 1. strani

Senzacija večera? Navaden klovnski intermezzo. Kričavo poslikan bebasti Avgust je pristorkljal v manežo, povedal par neumnih, da se je občinstvo veselo zahotelo, in najavil: »Zdaj bom pa pokazal gospodi svojega hlapca — najnerodnejšega beba po solncem.«

In v areno se je približala nepopisno groteskna postava, razcapana in zamazana in bebasti na oko — in jela gledalce zabavati s šalami in bebarijami. Pravi bajazzo! Občinstvo je poskakovalo, ploskalo, kričalo od smeha — in tako ni čudo, da se nihče ni zmedel za krik obupa in groze, ki se je izvil deklici iz ust. Le »dobra prijateljica« ves čas ni izpustila Lucije iz oči; videč, da bo omahnila na tla, jo je prestregla v roke in ji škodoželjno šepnila na uho: »Ali ni to presenečenje vredno, da si šla k predstavi? Ze dolgo je tega, kar sem opazila, da mi nekaj prikrivaš. Zdaj pa imaš svojega elegantnega gospoda inženjerja Paola Contambello!«

Teden dni po tej usodni predstavi dobi bajazzo potujočega cirka — ime mu je res Paolo Contambello — pismo od Lucije:

»Bila sem priča tvojega cirkuškega onečaščenja. In zdaj odhajam. Ko boš dobil te vrstice, me ne bo več med živimi. Ne zapuščam te iz prezira. Le te zavesti ne prenesem, da se mož, ki sem mu poklonila svoje srce, večer za večerom degradira pred vso javnostjo. Zdravstvuj in pozabi me, Lucija.«

Še tisti dan se je po mestu razširil glas, da se je Lucija, hči bogatega trgovca Parondija, zastrupila. Da so ljudje kmalu izvedeli, kaj jo je pognalo v smrt, je poskrbela že »dobra prijateljica«, a tudi če ne bi bila, bi jim dal misliti drugi samomor: bajazzo potujočega cirka — Paolo Contambello po imenu — se je ustrelil...

Šel je v smrt takoj za svojo ljubljeno. Le pretresljivo pismo je poprej napisal Lucijinim staršem, da jim pojasni, zakaj ni hotel svoji ljubi nikdar pokazati svojega drugega, pravega obraza...

Kakor ogenj se je novica o pretresljivi tragediji raznesla na vse strani. Lucijina roditelja sta dovolila, da odnese oba mrtveca v istem sprevodu k večnemu počitku. Sprevod je bil v začetku le majhen, toda vsak korak je naraščal, na slehernem vogalu se je pridružila truma novih pogrebcev, dokler ni zrasla v nepregledno vrsto ljudi, ki so ju vsi hoteli spremiti do skupnega groba — lepo Lucijo in klovna z dvema obrazoma...

SLAVIJA

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA
(OSIGURAVAJUČA)
BANKA, D. D. V LJUBLJANI
TELEFON ST. 21-76 IN 22-76

VSE VRSTE ZAVAROVANJ

PODRUZNICE: BEOGRAD,
ZAGREB, SARAJEVO, OSIJEK,
NOVI SAD

HIŠE V LJUBLJANI, SARAJEVU,
OSIJEKU IN NOVEM SADU

Odrasli ljudje pri skušnji

Kako beremo časopise in kaj si v naglici in vrvenju današnjega časa iz njih zapomnimo

Razni sloji prebivalstva imajo tudi različno zanimanje za dogodke okoli nas, med nami in drugod po svetu. Anketa, ki smo jo izvedli med 10 ljudmi raznih poklicev in različne izobrazbe, nam kaže, kako in s kakšnim zanimanjem različni sloji prebivalstva prebirajo časnike in kaj jim od vseh teh vsakdanjih senzacij ostane v spominu.

Abesinija kot šolsko vprašanje je spravila skoraj vse, ki smo se nanje obrnili, v veliko zadrego. Nekaterim je celo kar vroče postalo, ker niso znali odgovoriti na posamezna vprašanja, ali se vsaj niso spomnili pravega odgovora — čeprav berejo zadnje čase v časnikih baš o Abesiniji po cele strani.

Uredništvo »Družinskega tednika« mi je naložilo, da se obrnem do več ljudi različne starosti in poklicev in da jim zadam šest vprašanj o Abesiniji. Vsi ti ljudje, so mi rekli v uredništvu, naj dobe popolnoma enaka vprašanja, njihove odgovore si pa moram natanko zapisati.

Reči moram, da se mi je naloga zdela zelo zanimiva, zato sem se je lotil s tem večjim veseljem. Zdaj ko sem z anketo gotov, vidim, da ideja res ni bila slaba.

Skoraj vseh deset vprašancev je prišlo že pri prvem vprašanju v zadrego. Dokaz, da beremo časnike zelo površno in z veliko naglico. Zato je razumljivo, da je tudi naše znanje, ki si ga nabiramo iz časopisja, prav takšno, to je površno, plitvo in nezanesljivo.

Vsem desetim se na tem mestu iskreno zahvalim. Prosim jih, naj mi ne zamerijo, če sem jih spravil v zagato — podobno zagato, kakršno smo pač že vsi prestali v osnovni šoli, gimnaziji ali na univerzi, ko nismo vedeli odgovora na učiteljeva vprašanja (samo, da je bilo takrat nevarnejše...). Naj se ne hudujejo name, če so jim moja vprašanja o abesinskem cesarju, abesinski prestolnici, abesinskem prebivalstvu itd. pognala pot na čelo. Nič hudega ni, če nisto tega vedeli. Zemlja se bo prav tako dalje vrtela okoli svoje osi, le bralci »Družinskega tednika« se bodo morda tu pa tam od srca komu nasmejali, iz zlobe ali škodoželjnosti — čeprav bi marsikateri izmed njih na ista vprašanja najbrže še slabše odgovoril.

Toda preidem naj k stvari! Prvi, ki sem ga ustavil z vprašanji, je natak, ki mi nosi črno in časopise v moji stalni kavarni, druga je mlada trafikantka, pri kateri kupujem svoje priljubljene »Ibarke«, tretji je mlad inženjer, četrta že starejša raznašalka časopisov, peti je zasebni uradnik, šesta mlada črna lasa natakarka z velikimi očmi, sedmi je prijazen trgovec, kjer imam kredit, osma pa ljubezna prodajalka, ki zna tako zapeljivo govoriti, da mi skoraj pri vsakem obisku obesi kakšno lepo blago ali vsaj ovratnico. Poslednja dva sta bila mlad gospodič iz četrtega razreda meščanske šole (smučar z dušo in telesom) in zelo zaposlen podjetnik kakih tridesetih let.

I. Kje je Abesinija?

1. Natak: Gre se skozi Suški kanal. Natanko ne vem. Bral sem pa že v časopisih, a ne vem kje. Aha, zdi se mi, v »Wiener Journalu«.
2. Trafikantka: Kako naj odgovorim na to! Ne vem!
3. Mladi inženjer: V Afriki. V severovzhodni Afriki.
4. Kolporterka: Na žalost tega ne vem. Na zemljevidu, ki ga

Predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović

je bil prejšnji teden na uradnem obisku v Parizu in se je pri tej priliki sestal s predsednikom francoske vlade in zunanjim ministrom g. Lavalom in drugimi francoskimi državniki.

ima moj sin, bi že vedela. Drugače pa ne. Ne vem.

5. Zasebni uradnik: V Afriki.
6. Natakarka: Kje naj jaz to vem!
7. Trgovec: V vzhodni Afriki — ne?
8. Prodajalka (se zasmije): Ne vem.
9. Srednješolec: V Afriki.
10. Podjetnik: Nekje v Afriki. Kje, ne vem. Samo to vem, da je tam zelo vroče.

II. Kdo vlada v Abesiniji?

1. Natak: Cesar Haili Selasi.
2. Najprej mi povejte, zakaj bi to radi vedeli. Haili Selasi.
3. Mladi inženjer: Haili Selasi... saj mu je tako ime, ne?

Abesinski cesar Haile Selasi I.,

ki je pri anketi igral važno vlogo in marsikomu pognal pot na čelo.

4. Kolporterka: Cesar Adis A... čakajte no... sem že pozabila.
5. Zasebni uradnik: Haili Selasi.
6. Natakarka: Saj se spominam, da sem brala, pa sem že pozabila.
7. Trgovec: Neguš, ne? Selasi se piše.
8. Prodajalka: Cesar. Kako mu je ime, ne vem. Se toliko ne zanimam.
9. Srednješolec: Cesar, ime sem že pozabil.
10. Podjetnik: Neki cesar. Kako mu je ime, pa ne vem.

III. Kako velika je Abesinija in koliko prebivalcev ima?

1. Natak: Velika je približno kakor Jugoslavija. Prebivalcev pa ima okrog 12 milijonov. Štima?
2. Trafikantka: Nimam pojma.
3. Mladi inženjer: Čakajte no... 1.200.000 kvadratnih kilometrov ima in okrog 8 milijonov prebivalcev. Od Jugoslavije je trikrat ali štirikrat večja.
4. Kolporterka (se zasmije): Kako bi jaz to vedela! Ja, v primeri z Jugoslavijo je dosti manjša, recimo kakor Slovenija. Koliko ljudi ima? Hm, če ima 500.000 vojakov, kakor pišejo, pomnožimo to s pet in dobimo...
5. Zasebni uradnik: To sem tudi že vedel. Kakor Nemčija! Koliko ljudi ima? 12 milijonov, ne?

6. Natakarka: Veste, to me ne zanima. Jaz rajši berem, če se kje stepejo ali če piše o kakšni nesrečni ljubezni. Najrajši berem poročila iz Celja. Tam sem namreč doma.

7. Trgovec: Me pa že preveč vprašate. Mislim, da bo večja kakor Evropa.
8. Prodajalka: Nikar me ne izprašujte takih reči. Za to se absolutno ne zanimam.
9. Srednješolec: Tega pa ne vem.
10. Podjetnik: Saj sem že bral, spomniti se pa ne morem.

IV. Kako se imenuje abesinska prestolnica in kako pravijo Abesinci svoji državi?

1. Natak: Addis-Abeba. Kako pravijo svoji državi? Čakajte no...

roke! Mislim namreč, da so strašno krvoločni.

5. Zasebni uradnik: »Nova roža« se imenuje glavno mesto. Drugega ne vem.
6. Natakarka: Takšnih reči sploh ne berem.
7. Trgovec: Adis-Abebi — vsaj tako beremo v časopisih.
8. Prodajalka: Se nič ne spominim. Za te reči se ne brigam.
9. Srednješolec: Adis-Abeba. Kako pravijo svoji državi, pa ne vem.
10. Podjetnik: Se ne spominim. Bral sem že, pa sem že pozabil.

V. Kakšne vere so Abesinci?

1. Natak: Ja, zdaj večinoma prevladuje katolicizem. V zadnjem času seveda. To zdaj namreč forsirajo.
2. Trafikantka: Ne vem.
3. Mladi inženjer: Pravoslavne.
4. Kolporterka: Na žalost vam ne vem povedati. Sploh Indijance in Abesince ne vem, kam bi jih dala in če sploh imajo kakšno vero.
5. Zasebni uradnik: Ja... to sem tudi že vedel.
6. Natakarka: Ravno včeraj sta dva gospoda pri nas dve uri premlevala Abesinijo. Kaj sta si imela toliko povedati, ne vem. Tudi o tem sta govorila, pa si nisem zapomnila.
7. Trgovec: Katoličani oziroma kristjani. Kristjani, morate zapisati.
8. Prodajalka: Katoličani.
9. Srednješolec: Kristjani.
10. Podjetnik (si obriše znoj s čela): Vidite, kako mi je vroče postalo pri tem vprašanju.

VI. Kaj očitajo kulturni narodi Abesincem?

1. Natak: Da so napadli italijanske straže pri... no, kako se že pravi tistemu kraju? Pomagajte mi, saj imam na jeziku! Vsaj priyatno mi povejte...
2. Trafikantka: Suženjstvo.
3. Mladi inženjer: Suženjstvo.
4. Kolporterka: Po mojem jim nimajo ničesar očitati. Mislim pa, da je to majhena država in da si jo hočejo zato bolj korajžno raztrgati.
5. Zasebni uradnik: Ljudozrstvo.
6. Natakarka: Da jim kaj očitajo? Tega sploh nisem vedela. Kaj jim pa imajo očitati?
7. Trgovec: Kaj jim očitajo? Da so samostojni, jim očitajo.
8. Prodajalka: Ne, tega pa res ne vem.
9. Srednješolec: Ne vem. Politike dosti ne berem, ker me ne zanima. To bi morali moji sestro vprašati, ona se bolj zanima za takšne reči.
10. Podjetnik: Da so sto let za nami.

Tako so mi torej odgovarjali ljudje, ki sem se obrnil do njih z gornjimi šestimi vprašanji. Vsak dan berejo časnike in najbrže tudi vsak dan o Abesiniji. A kaj hočejo: dandanes čas hitro drvi, vsi hlastno živimo in mislimo samo na službo in denar, na kupčijo in zaslužek. Zato ni čudo, da gredo skoraj neopaženo mimo nas tudi največje senzacije: ako nas kdo vpraša o njih, dobijo le površen odgovor — ali pa še tega ne.

Zato se jim nikar preveč škodoželjno ne smejte! Če bi vas vprašali kaj podobnega, bi vam najbrže tudi vroče postalo...

Viator.

Pravi odgovori

- I. Abesinija leži v severno-vzhodni Afriki.
- II. Njen vladar je cesar Haile Selasi I. (sam se imenuje negus negesti = kralj kraljev).
- III. Površine ima 1.120.000 km² (za 1/4 Jugoslavije ali za najmanj 50 Slovenij), prebivalstva pa 10 do 12 milijonov (ljudsko štetje je tam še zelo površno), t. j. nekoliko manj od Jugoslavije.
- IV. Addis-Abeba (naglas na obeh prvih a: adis-abebe), približno 60.000 prebivalcev; svojo državo imenujejo Abesinci Etiopijo.
- V. Po večini krščansko-koptske, nekaj je židov, mohamedancev in poganov.
- VI. Suženjstvo.

Lizuni so nižji od psov. Zakaj pes se vsaj pokonci postavi, kadar se sladka. Demokritos-Weber.

NOVELA „DRUŽINSKEGA TEDNIKA“

DORINA IN LEON

Francoski napisal
Maurice Boret

V oddelku prvega razreda se je mlada dama naslanjala na okno in sanjavo strmela v mimo hitečo pokrajino.

Mož zraven nje je pretrgal nje-nemo zasanjanost.

»Dorina! Še par minut, pa bova v Parizu. Najina usoda se bo odločila. Ali naj bo res vsega konec?«

»Mora tako biti, Cesare. Povedala sem ti, zakaj.«

Vzdihnil je in se srepo zagledal skozi okno.

Dorina in Leon sta bila vzrasla kot otroka dveh sosedov in sta že od mladega vedela, da se bosta nekoč poročila. Rada ga je imela, res rada, tega odkritega in poštenega človeka — dokler ni nepričakovano stopil v njeno življenje Cesare. Ali ji je bil mar vročerkvni Italijan več od njenega preprostega in mirnega Leona? Sama ni vedela; v dolgih, nespečnih nočeh ni mogla priti na čisto. Samo eno je spoznala z vso jasnostjo: ne sme se izeveriti Leonu, ker veruje vanjo, ker ji zaupa. Vedela je, kakšna žrtev je bila zanj, ko ji je dovolil, da odide za leto dni študirat petje v Italijo. Žrtev ne samo zastran denarja, temveč tudi duševno. Ali sme sedaj stopiti predenj in mu priznati: Na tujem sem spoznala nekega drugega moža in njega boli... bim ko tebe?

Leon je stal na peronu, ko je izstopila. Oči so mu gorele. Preinil se je skozi množico in jo poljubil na obraz. Potem jo je spremljal v njeno malo stanovanje, ki ga je bil okrasil s cveticami.

»Če bi utegnila par minut, bi rad s teboj govoril,« je rekel, ko je postavil kovčke v kot. Sele zdaj je videla, kako kamenit je njegov obraz. Okoli ust so se mu rezale drobne brazde. Da nima kakšnih velikih skrbi?

»Seveda utegnem,« je odgovorila. Bila sta v malem, a okusno urejenem salonu. Dorina je sedla na divan, Leon je pa stal; prižgal si je cigareto, nekajkrat hlastno potegnil dim in ga nervozno spel puhniti v zrak.

»Ne bodi no tako zapet,« se je zasmejala, hoteč obrniti pogovor na veselejšo stran; začutila je, da nekaj ni v redu. »Menda vendar ni kaj hudega?«

Hotel se je prisiliti k nasmešku, pa ni šlo.

»Zastran najine zaroke bi rad govoril,« je rekel naposled kar naravnost. »Leto dni je dolga doba. Mislim sem, če...«

»Leon!«

Resno ga je pogledala. »Ne vem, kaj hočeš reči, toda če me vprašaš, ali najina zaroka še velja, morem odgovoriti le Da!«

Čeprav je bil zelo blede, je bilo v njegovih očeh nekaj trdega in odločnega.

»Ne, Dorina, nisem tako mislil. Zelo težko mi je povedati ti resni-

Vojni minister general Peter Živković

je v ponedeljek otvoril mednarodni letalski kongres v Dubrovniku

Banka Baruch

11, Rue Auber, PARIS (9e)

Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vrš vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64. Bruxelles; Holandija: št. 1458-66. Ded. Dienst; Francija št. 1117-94, Paris; Luxemburg: št. 5967, Luxemburg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice

co... Tebe ni bilo... Sam sem bil...
Razburjena je planila pokoncu.

»Drugo ljubiš?«
Nemo je prikimal.
Soba se je zavrtela okoli nje in dih ji je zastal. To pomeni prošlost! To pomeni Cesar! Zda se ji ne bo treba sami odločati, usoda je izbirala zanjo.

»Grdo je to,« je nadaljeval, »in pripravljen sem seveda, da te vseeno vzamem, če bi vztrajala pri tem...«

»Ne, Leon,« je odgovorila in mu položila roko na ramo. »Tega ne maram! Kdo je... ona?«

»Diana Devalova.«

»Ali jo zelo ljubiš?« je tiho vprašala in si skušala predstavljati, da Leon drugo poljublja. Toda ni se ji posrečilo.

*
Čudovit je bil Pariz tisti večer in Dorina je prebila prelestne ure s Cesarom. Stala sta na bregu Seine. Pred mostom je zapiskal parnik. Ko je potem zdrknil mimo njiju, se ji je zdel z razsvetljenimi okni kakor ladja iz pravljice. Dorina je bila zelo, zelo srečna.

Prihodnje tedne je večkrat srečala Leona v družbi ali pa popoldne pri južini v manjših kavarnah. Zmerom je bil z Dianom; instinktivno jo je Dorina začela sovražiti. Rekla si je, da je ta ne navadno lepa plavalaska iz sebičnosti vjela Leona; prepričana je bila, da Leon ne bo srečen z njo. Sploh je mnogo mislila nanj. Popolnoma podzvestno je v duhu primerjala oba moža in Cesare je čedalje bolj izgubljal v njenih očeh.

Nekega popoldne je šla s svojo prijateljico Pavlino na popoldanski čaj. Pavlina je bila ena izmed tistih žensk, ki poznajo menda vse ženske iz tako imenovanega polsveta.

»Glej, glej!« je rekla in pokazala z očmi proti mizi nedaleč od njiju. »Ameriška plesalka Marjorie Ariolova.«

Gospod, ki je sedel s plesalko za mizo in ji pravkar nežno pogladil roko, jima je obračal hrbet. Vzle temu ga je Dorina pri priliki spoznala. Cesare je bil.

Plačala je in odšla. Doma je potem dolgo sedela nepremično v velikem naslanjaču poleg kamina. Kaj naj stori?...
*

Pozno ponoči je bilo, ko ji je Leon odprl.

»Prosim, nikar se ne srdi,« se je opravičila.

Bežno se je nasmehnil in ji ponudil stol, ne da bi jo vprašal, kaj je prišla k njemu. Vedel je, da mora biti nekaj važnega, in ji je dal časa, da se zbere.

»Ali te nič ne mika vedeti, zakaj sem prišla?« je rekla po kratkem premolku.

Pogledal jo je s svojimi prijaznimi in pametnimi očmi — kako dobro je poznala ta njegov pogled in kako blagodejen je bil zmerom

Svečana otvoritev novega

KINA „SLOGE“

(prej kina Ljubljanski Dvor)

bo v petek 13. septembra
ob 20. uri

s **FRANC LEHARJEVO** opereto

FRASQUITA

JARMILA NOVOTNA
H. H. BOLLMANN

Krasen dopolnilni spored in najnovejši zvočni tednik

Ob otvoritvi dobite lahko brezplačno nov Philipsov radioaparat
Kako, pove članek v današnji številki.

KINO SLOGA

je ves prenovljen, moderniziran, ima novo, najboljšo zvočno aparaturu, Philips Philsonor III, ter bo predvajal le najboljše filme ob najnižjih cenah 4, 6, 8 in 10 Din

Predstave ob delavnikih ob 16, 19, 15 in 20.15 uri, ob nedeljah ob 15, 17, 19 in 21. uri

njenemu srcu! Šele ta trenutek je popolnoma spoznala, kaj je izgubila.

»Ali si se sporekla z Italijanom?«

»Da,« je tiho odgovorila in se nagnila naprej. »Leon, svetovati mi moraš, kaj naj storim... Tako strašno sem se zaletela... Ne vem ne kod ne kam...«

Kako lepo bi bilo, če bi jo zdaj sklenil v svoje roke kakor nekoč. Toda tega je za zmerom konec. Na njegovi pisalni mizi je videla Dianino sliko.

»Saj ne bo tako hudo,« jo je hotel potolažiti.

Tedaj mu je vse priznala. Vse, brez ovinkov.

Ko je končala, sta nekaj časa tiho sedela, brez besede. Leon je prvi dvignil oči; videl je, da se Dorina joka. Solze so ji polzele po obrazu in še na misel ji ni prišlo, da bi si jih otrla.

»Tako neumna sem bila, Leon, nisem znala ceniti svoje sreče.«

Tedaj jo je sklenil v svoje roke.

»Ali imaš svojega starega Leona vsaj še nekoliko rada?«

»Da,« je zaihtela. »Ljubim te! Ljubim te!«

»Jaz tudi tebe!« je zavriskal.

»A vendar...« je zajecjajala, »Diana...?«

Veselo se je zasmejal.

»Kaj si mar res verjela, da bi mogel katero drugo ljubiti kakor tebe? Diana je moja dobra znanica in ko sem jo prosil, naj malo zaigra komedijo, mi je ustregla.«

»A vendar... saj si rekel...«

»Pierre mi je pisal iz Milana, da hodiš s tem Italijanom,« ji je skočil v besedo. »Ker te dobro poznam, sem vedel, da se boš vrnila k meni, hotel sem le, da bi ti storila iz lastnega nagiba.«

Prišla se je k njemu. »Kako čudovit človek si ti!« In modro je dodala: »Človek mora biti v strahu za svojo srečo, da jo prav spozna. Vsaka ženska bi morala enkrat v življenju tvegati izgubo svojega draga — potem šele bo vedela, kaj ji pomeni.« (C. i.)

Ljudje znajo biti prav toliko hvaležni kolikor so zmožni maščevanja.

Swift.

Slavnostna otvoritev

Kina »Sloge«

Kakor smo izvedeli, je preureditev novega kina »Sloge« (prej kino »Dvor«) končana, tako da bo že v petek 13. t. m. ob 20. uri v popolnoma prenovljeni in modernizirani dvorani slavnostna otvoritev.

K otvoritvi novega kina bo uprava povabila najuglednejše ljubljanske osebnosti, da bo krstna predstava posebnost svečana.

Za premiero si je kino »Sloga« izbral zelo posrečeno Leharjevo opereto »Frasquita« s slavno Čehinjo Jarmilo Novotno in H. H. Bollmannom v glavnih vlogah. O Novotni pač ni treba dosti govoriti. Njeni uspehi i na platnu i v dunajski državni operi so tolikšni, da je zaslovela širom sveta. Le mimogrede naj še omenimo, da je na Dunaju nastopala tudi kot Tauberjeva partnerica.

Kakor smo dalje izvedeli, priredi kino »Sloga« skupaj z znano trdiko »Philippus« od vstetega 14. do 18. t. m. tekmovalno za zelo dragocene darove. Prva nagrada bo velik Philipsov radijski aparat, razen njega bo pa še več manjših praktičnih daril, kakor sobni zvočnik, radijske žarnice itd. Vsak obiskovalec kina bo dobil obenem z vstopnico listek s številko. Vsak dan od 14. do 18. septembra bo pred večerno predstavo izžrebanih po 10 števil, 19. septembra ob 21.15 bodo pa iz izžrebanih 50 števil definitivno izžrebane omenjene nagrade.

Iz vsega tega se vidi, da se novi kino »Sloga« res trudi, da se čim bolj približa našemu kinematografskemu občinstvu in mu čim bolj ustreže. Kino je, kakor slišimo, zelo elegantno in okusno prenovljen in ima popolnoma novo in najmodernjšo aparaturu.

Predstave v kinu »Sloga« bodo od sobote dalje vsak delavnik ob 16, 19, 15 in 21.15. Le slavnostna otvoritev v petek bo ob 20. uri. — Nedeljske predstave bodo ob 15, 17, 19 in 21. uri.

Vstopnina bo zelo nizka. Najdražji in najboljši sedež bo stal 10 Din, najcenejši pa 4 Din.

Skrivnostna slika

Po „Heraldu de Esperanto“
prosto prevedel

Peter Golobič

V mali japonski vasi Yowenski niso še poznali zrcala. Deklice torej niso vedele, kakšna je njihova zunanost.

Zgodilo se je nekoč, da je mlad Japonec našel na cesti zrcalo. Seveda je bilo prvič v življenju, da je Kiki-Tsum kaj takega videl. Pogledal je zrcalce, in glej čudo, v njem je videl sliko moža zarjavelega obraza in črnih oči.

»To je moj oče: kako je prišla sem njegova slika? Ali je morda kakšno svarilo?«

Potlačil je zrcalce v veliki žep svojega jopiča. Ko je zvečer prišel domov, ni vedel, kam bi skril sveto sliko. Naposled jo skrije pod evetlično vazo. Svoji ženi ni nič omenil o sliki, ker se je bal, da ne bi stvari izbiebotala.

Nekaj dni je bil Kiki-Tsum zelo razburljiv. Ves čas je mislil samo o sliki, večkrat je celo zapustil svoje delo in prihitel domov, da pogleda dragoceni zaklad.

Nu, na Japonskem, kakor tudi drugod, mož ne sme imeti skrivnosti pred ženo. Lili-Tse, njegova žena, ni razumela obnašanja svojega moža. Začela ga je opazovati. Videla je, da čisto zahaja v sobico v zadnjem delu hiše. Iskala je v sobi, da bi izvedela, kaj tako privlači njeno moža, pa ni ničesar našla. Ze je hotela oditi iz sobice, pa je še pogledala pod evetlično vazo in našla zrcalce. Pogledala ga je in kriknila. Kaj je zagledala? Žensko sliko! In vendar je bila tako sveto prepričana, da je Kiki-Tsum najzvestejši mož na zemlji. Grozna jeza jo je popadla. Znova je pogledala zrcalce: ista slika. Pa se je vprašala:

»Kako more moj mož ljubiti to žensko?«

Ni vedela, kaj naj počne. Tudi večerje ni pripravila. Ko se je čez nekaj časa mož vrnil domov, se je zelo začudil, ko ni našel pripravljene jedi.

**Že leta in leta prisegam
na to pralno metodo!**

SCHICHTOVO

In za namakanje ženska hvala

TERPENTINOVO MILO

»Torej tako ravnaš z menoj, pa še leto dni ni tega, kar sva se poročila!«

»Kaj hočeš reči, Lili-Tse?«

»Kaj jaz hočem reči? Kaj ti hočeš reči?! Zakaj hraniš sliko pod mojo vazo? Kar vzemi jo. Slaba, slaba ženska.«

»Ne razumem te,« jo zakričal mož.

»Da, ti ne razumeš, ne moreš razumeti,« je kričala ona. »Jaz pa razumem. Ti ljubiš ono vlačugo bolj kakor svojo zvesto ženo.«

»Lili-Tse, kaj govoriš?«

»Zakaj pa skrivaš sliko?«

»Draga moja, to vendar ni slika kake žene, to je živa slika mojega umrlega očeta.«

»Ha, ha, sedaj me hočeš imeti še za tako neumno! Misliš, da ne znam ločiti moškega od ženske?«

Zadeva je postala resnejša. Njun medsebojno zakonsko življenje, ki je do tedaj potekalo v sreči in zadovoljstvu, je bilo v nevarnosti, in to samo zaradi skrivnostne slike.

Kiki-Tsum je postal divji zaradi ženinine obtožbe. Saj je bil vendar trdno prepričan, da je to slika njegovega očeta in ne ženska podoba. O tem vendar ni dvoma.

Njun prepričanje je slišal japonski duhovnik, ki je šel ravno mimo. Ustavil se je in nekaj časa poslušal. Ta prepričanje se mora nehati, si je mislil sam pri sebi. Zato je vstopil.

»Otroka moja, zakaj tak nesposoben preprič?«

»Oče, moja žena je znorela!«

»Vse ženske so takšne, sin moj, bolj ali manj. Popolnosti ne dobiš

nikjer. Saj se ni vredno jeziti.«

»Moj mož ima sliko neke ženske, skrito pod mojo cvetlično vazo!«

»Prisežem, da nimam slike nikake ženske, razen slike mojega očeta!«

»Otroka moja, pokaži mi sliko!«

Duhovnik vzame zrcalce in si ga resno ogleda. Nato se globoko prikloni pred njim in reče s spoštljivim glasom:

»Otroka moja, neha jta s prepričanjem in živita v miru. Ta slika predstavlja svetega, vsega spoštovanja vrednega duhovnika. Ne razumem, kako sta se mogla tako zmotiti!«

Blagoslovil ju je in vzel s seboj zrcalce, da ga priloži k drugim svetim dragocenostim.

»MOJ NOVOROJENČEK«

Knjižica »Moj novorojenček« (Spisala ga. Hočvar-Megličeva), obsega 32 strani. Besedilo devetih kratkih poglavij ponazarja 25 lepih slik. Posebno zanimivo je poglavje o novorojenčkovih opremi za dojenje. Novorojenčki kroji otroških oblačil so lepi, udobnejši in cenejši kakor dosedanj. Knjižica se drži smernic, ki jih je avtorica spoznala v Ameriki. Znano je, da je v novem svetu ljubezen in razumevanje za otroka dosti večje kakor pri nas, kjer še nismo spoznali, da je najdragocenejša bogastvo dobro in pravilno odgojen otrok. Zato naj vsaka mati potrdi, da bo dala in storila otroku, kar knjižica svetuje.

Knjižica stane Din 12— in se naroča proti predplačilu pri upravi ženskega sveta, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 12. Pišite po položnico!

Iz vefilma po romanu angleškega majorja Francisja Yeats-Browna

Režija Henry Hathaway

Osebe:

poročnik McGregor	Gary Cooper
podporočnik Forsythe	Franchot Tone
podporočnik Stone	Richard Cromwell
polkovnik Stone	sir Guy Standing
major Hamilton	C. Aubrey Smith
Hamzula-kan	Monte Blue
vohunka Tanja	Kathleen Burke
Muhamed-kan	Douglas Dumbrille
podporočnik Barrett	Colin Tapley
gopalski emir	Akim Tamirov

V severno zapadni Indiji, nedaleč od Afganistana, tabori polk angleških bengalskih vojakov. Z vseh strani ga obdajajo bojevit

dovi so prekrasni in polni razkošja in bogastva, kakor v pravljicah iz Tisoč in ene noči. Toda ko se vojaki vrnejo v službo, so spet

Ljubezen bengalskih sulicarjev

plemena, ki so v silni premoči. Podnebje je nezdravo, bojevit domaćini pa vsak čas podnevi in ponoči odkrito napadajo vojake ali pa pripravljajo zasado. Le redko imajo častniki in vojaki mir, le redko dožive lepše dni. To se dogodi samo takrat, kadar jih povabi kateri Angležem naklonjeni maharadža v goste. Njihovi gra-

sami, spet morajo biti vsak trenutek pripravljani na smrtonosne boje z uporniki Afriidi. Le z nadčloveškim junaštvom, neverjetno lukavostjo in veliko nesebičnostjo morejo maloštevilni Angleži in njihovi prijatelji kljubovati premočnemu sovražniku. »Bengali« je takšno poglavje te neenake vojne, ki se je začela takrat, ko so noge

Evropcev prvič stopile na indijska tla in bi se končala šele tedaj, kadar bi se domači plemenom posrečilo izvozovati si popolno svobodo. Ali se bo to kdaj zgodilo, je pa veliko vprašanje.

Polkovnik Stone, poveljnik bengalskih sulicarjev, jezdil na čelu svojih vojakov skozi ozino Khyber. Naprej je poslal izvidno četo pod vodstvom častnika Hendricksona. Polkovnik Stone in major Hamilton priskočujeta strelom, ki grme v daljavi. Po teh strelah polkovnik ve, kaj se dogaja daleč pred njim in ali se Hendrickson ravna po dobjenih zapovedih.

»To so strelji Afriidov!« pripomni Stone in pohvali svojega častnika: »Hendrickson je dober vojak!«

»Njemu ni lahko,« pripomni Hamilton. »Ukaz ima, da ne sme streljati.«

»Vem,« prikimajo polkovnik Stone. »Toda vse kaže, da pojde Muhamed-kan, naš najhujši sovražnik, v nastavljen past. Če ga izmamimo na odprto polje in mu onemogočimo vrnitev, bo naš!« in s povzdignjenim glasom doda: »Tega že čakam petnajst let, Hamilton!«

Prav takrat je bil Hendricksonov oddelek izpostavljen napadu krvoločnih vojakov uporniškega plemena Afriidov. Domačini s svojim voditeljem Muhamed-kanom, skriti za skalami in grički, streljajo na nezavarovane sulicarje. Vsak trenutek se zvrne kateri vojak, toda Hendrickson ne zapove streljanja, ker mu je prepovedano. Tedaj ga mladi poročnik McGregor nestrpno vpraša:

»Kdaj bomo začeli?«

Hendrickson mu pa mirno odgovori:

»Ne smemo streljati — prepovedano nam je!«

Ko se je spet zvrnil neki konjenik mrtev s konja, vpraša McGregor nestrpno:

»Ali zdaj lahko začnemo?«

»Prepovedano je!« dobi odgovor. Hendrickson skuša pomiriti svojega nepotrpeživega tovariša: »Ti bi bil dober v vojni, v miru si pa...«

Zabliska se strel in Hendrickson pade s konja. McGregor razjaha in se skloni k umirajočemu tovarišu. Hendrickson se dogovori za četni stavek: (Dalje prihodnjic)

V naročju sreče • roman

PO FRANCOŠCINI • PRIREDIL • L. A.

29. nadaljevanje.

V mlademu Rusu je vse kuhalo. A čeprav se mu je že hotela delati tema pred očmi od neznankega srda, je bil vendar še toliko bister, da je tisti mah izpregledal položaj. Pri starem Kreugerju ne bo z lepim ničesar opravil. Po drugi strani so bile pa stopnice proste, v hiši ni bilo nobenega služabnika, in... in Suzana je njegova žena, sama mu je dala pravice, ki mu jih nobena sila na svetu ne more več vzeti. Zato naprej, k njej!

Zagnal se je in švignil ko divja mačka mimo odrevenega hišnega gospodarja. Obup mu je podeseteril itak orjaške moči, da je kar zletel po stopnicah. Ko je prišel na vrh, se je Kreuger že osvestil, slišal ga je, kako kliče po telefonu policijo, češ da je vdrl k njemu neki norec, njegov bivši sofer, ki je zmožen vsega...

Knez je samo skomignil z rameni.

Ta mož ne more biti pri pravi pameti. Ali bi drugače naročil policijo, ko vendar ve, da bo skandal padel najprej na Suzano, naj že imenuje njeno ime ali ne?

Toda knez že ni več mislil na to. Gledal je, kam se mora obrniti, da pride do Suzanine sobe — tedaj je pa vstala pred njim Kreugerjeva žena.

Stresla se je, ko ga je zagledala tako divjega, pripravljenega na vse. Instinktivno je iztegnila roke pred se, kakor bi ona, slabotna žena, mogla zastopiti pot njemu, velikanu.

In vendar je obstal. Ženska ga je razorožila.

»Suzana?« je samo hripavo vprašal.

»Pri svetih Kriščevih ranah!« ga je prosila, »govorite tiho! Najmanjši trušč jo lahko ubije.«

»Videti jo hočem,« je rekel tiše.

»Ne zastavljajte mi poti!«

»Bodite pametni, prijatelj! Nihče ne sme prestopiti praga njenih vrat...«

In mehko, materinsko, kakor bi vedela, kaj se godi v njegovem srcu, je dodala:

»Če vam je količkaj do njenega življenja, gospod, pojdite! Zdravnik je zapovedal, da mora vsa služinčad iz hiše, samo zato da bo imela popoln mir. Niti njen oče in jaz ne smeva k njej.«

»A kaj se ji je vendar zgodilo?« je vprašal se smrtne tesnobe.

»Kri ji je udarila v možgane,« je povedala po pravici; ženski instinkt ji je rekel, da ga drugače ne bo ukrotila.

»Ali me ne varate?«

»Prisežem, da sem vam povedala golo resnico...«

Med tem je bil stari Kreuger obesil telefonsko slušalko nazaj in je prihajal po stopnicah v prvo nadstropje.

»Pojdite, gospod!« je prosila mati in sklenila roke. »Ne dajte, da bi prišlo do prerekanja pred vrati njene sobe! Bodite usmiljeni z mojo hčerjo, da je ne ubijete. Pojdite, prosim vas.«

Mladi mož je pobesil glavo. V njegovi duši se je bil hud boj. Ali mu ne sipajo peska v oči? Mar naj gre, ne da bi videl Suzano?

A že je prihajal Kreuger po stopnicah. Mladi mož je nehoti odstopil za korak, kakor da bi ga bil obšel gnus.

»Ne dotikajte se me!« je rekel oholo. »Odhajam, ker me je ženska prosila.«

Uprl je v milijonarja pogled, poln neizprosne prezira.

»Nihče ne meče na cesto človeka, ki spodobno potirka na vrata. Verjemite, gospod, bolje bi bilo, da ste me pustili dogovoriti... Toda zanesite se, vrnil se bom in takrat me boste morali poslušati!«

Kreuger ni odgovoril. Mladi mož ga je s svojim mirom ukrotil. Kaj utegne biti med Suzano in tem človekom? Prvič danes je milijonar videl, kako možko lep je nje-

gov nekdanji sofer, in nehoti se je vprašal, kako je mogel biti tako slep, da je vzel takega človeka v službo k svoji hčerki.

»Ne, ta pritepenec ni bil nikoli sofer,« je rekel svoji ženi, ko je Rus odšel. »Na limanice sem mu šel kakor neizkušeni šolarček. A kako raj bi si bil le v sanjah mislil, da bo mož tako predrzen in bo hotel priti k Suzani, ne da bi mene prosil dovoljenja?«

Kreugerjeva žena je zamisljeno zmajala z glavo. Bled usmev ji je razklenil ustnice.

»Preveč nasilen si, Pavle. Ta človek bi ti bil lahko vse pojasnil, da si ga sprejel nekoliko hladnokrvneje...«

»Kajpada! Zdaj sem spet jaz kriv!«

»Moj Bog, saj se ni še nič ubilo, zato pač ni treba, da bi bil kdo kriv. Sam praviš, da bi rad izvedel, kaj in kako, a ko pride luč, da te razsvetli, jo postaviš pred vrata.«

»Mislim, da mi boš priznala, da je s to tvojo lučjo težko ravnati: samo vratarja pogled, saj ga je skoraj ubil.«

Žena mu je skočila v besedo. »Slišiš, zvoni! Policija prihaja, ki si jo poklical... Pojdi, sprejmi ljudi in če ti smem dati dober svet, ne govori jim o Jeanu; s tem bi samo svojo hčer spravil v sramoto.«

Mladi Rus še ni bil odšel. Ne vedoč, kaj naj stori, je stal spodaj v veži. Ali naj res odide? Takšne prilike, da bi videl Suzano, ne bo nikoli več; drugič se mu najbrže ne bo več posrečilo vdreti v hišo, kakor se mu je danes...

Toda hkratu ga je obhajala jeza nad samim seboj, da se je tako izpozabil. Kaj je dosegel s svojim nastopom? Nič drugega kakor da je potegnil Suzano v sramoto in zbudil sum pri njenem očetu. Kaj si bodo zdaj mislili o njej?

Do tod je prišel v svojem razmišljanju, ko je zagledal dva redarja pred vrtnimi vrati. Pozvonila sta in vratar jima je šel odpirat.

Mladi mož je po bliskovito pregledal položaj. Zavedal se je, da mora na vsak način preprečiti skandal. Če ga aretirajo, a tudi če bi moral samo na stražnico, ne bi s tem nikomur koristil, ravno narobe: še bolj bi vso stvar zapletel.

A že je bil vratar pokazal redarjema s prstom nanj. Prav takrat se je prikazal stari Kreuger.

Knez Nižinski je videl, da je zamudil odhod. Da bi zbežal, je bil pa preponosen.

Ves bled od gneva, da ga še zmerom vidi v svoji hiši, je Suzanin oče iztegnil roko proti njemu. Toda prestregel je ohol in porogljiv ogenj v njegovih očeh in zagledal bled in izživalen nasmeh na njegovih ustnicah; tedaj se je spomnil nasveta svoje žene in roka mu je sama od sebe omahnila.

»Prepozna sta, prijatelja,« je rekel hripavo, komaj premagovaje gnev, ki ga je dušil. »Mož, ki sem vaju zaradi njega nadlegoval, je že odšel.«

Umolknil je. Megla mu je legla na oči od pridruženega togote. Vzlic temu je videl, kako si je njegov nekdanji sofer mirno prižgal cigareto in puhnil dim v zrak. Zaveš, da ima zvezane roke in da ne more ničesar proti temu človeku, ki mu kar vidno kljubuje, ga je prikovala na mestu, da prvi mah ni bil zmožen niti besede.

»Jan!« je zaškrtal z zobmi in se obrnil k osuplemu vratarju.

»Spremite gospoda ven!«

Saša je privzdignil klobuk.

»Do svidenja, gospod,« je mirno pozdravil.

Brez naglice je krenil proti vrtnim vratom. Gospod Kreuger je pa sam peljal redarja v sobo za

služinčad in jima postrgel s kazencem vina.

XI

Pri vratih je knez Nižinski pomignil vratarju:

»Dve sto kron vam dam, Jan, če mi priskrbite naslov sobarice Marinke in poveste, kje hišnik stanuje; za vsak naslov po sto kron.«

»Ne vem, kje sta; davi sta oba odšla,« je osorno odgovoril vratar.

»Prav, pa ime in naslov zdravnika in usmiljenke in naslov njegove reda.«

Ta vražji človek je imel tak nastop, da se mu vratar skoraj ni upal postaviti po robu. Sicer pa... ali ni celo gospodarja ugnal?

»Sto kron za vsak naslov?« je nezaupljivo ponovil.

»Da.«

»Prav. Toda svetujem vam, da se nič več ne zadržujete. Videti morajo, da ste odšli. Vrnite se čez uro v Svatoplukovo ulico, potrkajte na okno moje sobe, pa vam bom dal listič z naslovoma v znamenju za vašo slotaka.«

»V redu.«

Knez se je obrnil in odšel.

Kakor je bil skromen ta uspeh, se je vendar vrnilo nekaj upanja v njegovo dušo.

Ce mu vratar priskrbi zaželena naslova, se ni bal, da mu ne bi zdravnik postregel z novicami o Suzani. Po drugi strani se je pa zanašal, da bo preko usmiljenke že kako prišel v stike z deklico.

Uro nato mu je vratar izročil oba zaprosena naslova. Ves vesel, da je tako poceni prišel do dveh stotakov, je sam od sebe začel pripovedovati, kako se je zgodilo.

»Bilo je sredi med večerjo. Nekdo je pripovedoval o nekakem skandalu, ki se je po pisanju časnikov pripetil v najboljši družbi, ko je Suzana zdajci zagnala strašen krik in se zgrudila na tla. Prenesli so jo takoj v posteljo, toda vso noč je bila kakor v deliriju. Nihče ni smel k njej, še njena starša ne. Le usmiljenki je zdravnik dovolil, da bedi pri njej. Spustili so zavese na oknih in napravili popolno temo v sobi, nam so pa zapovedali, da moramo hoditi po prstih in da ne smemo niti

zanimivosti z vsega sveta

Najhitrejša kolesa na svetu izdelujejo v neki tovarni na Angleškem; z njimi dosežeš hitrost do 30 milj na uro (okoli 50 km). Prvo kolo bicikla je zelo majhno, drugo pa dvakrat večje od prvega. Pedala sta napravljena tik prvega kolesa.

Žensko policijo je dobila Varšava po zgledu Londona. Danes imajo v Varšavi že 25 policajk, pa jih bo še več. — Poljska je prva med vzhodnimi državami, ki je uvedla to novost.

V kopalnih kostumih lahko pridejo v cerkev v nekem slovitnem angleškem morskem kopališču. Dovolil jim je župnik N. A. Wattson. Razglasil je namreč s prižnice, da nima nič proti temu, če pridejo verniki v cerkev tako oblečeni kakor naša praroditelja Adam in Eva. — Ne verjamemo, da bi imel dosti posnemovalcev.

56.246 ljudi so sterilizirali na Nemškem v enem samem letu. Na 10.000 Nemcev pride torej povprečno 13 sterilizirancev.

»Govorečo knjižnico« gramofonskih plošč misli napraviti lord Nowfield. Namenjena bo slepcem; prva govoreča knjiga bo sv. pismo.

Največ pisem v Evropi pišejo Nemci (7,3 milijarde na leto), za njimi pa Angleži (7 milijard).

Francozi napišejo samo 6,5 milijarde. V USA napišejo 11 milijard pisem (zato pa ima tudi skoraj trikrat toliko prebivalcev kakor Francija), na Japonskem 4,6 milijarde. Vseh pisem na svetu utegne biti 55–60 milijard na leto. Povprečno pride tedaj na vsakega prebivalca (vštevši Kitajce, Melanežce in druge neevilizirane otočane) kakih 30 pisem na leto.

»Govorečo knjižnico« gramofonskih plošč misli napraviti lord Nowfield. Namenjena bo slepcem; prva govoreča knjiga bo sv. pismo.

Največ pisem v Evropi pišejo Nemci (7,3 milijarde na leto), za njimi pa Angleži (7 milijard).

Francozi napišejo samo 6,5 milijarde. V USA napišejo 11 milijard pisem (zato pa ima tudi skoraj trikrat toliko prebivalcev kakor Francija), na Japonskem 4,6 milijarde. Vseh pisem na svetu utegne biti 55–60 milijard na leto. Povprečno pride tedaj na vsakega prebivalca (vštevši Kitajce, Melanežce in druge neevilizirane otočane) kakih 30 pisem na leto.

»Govorečo knjižnico« gramofonskih plošč misli napraviti lord Nowfield. Namenjena bo slepcem; prva govoreča knjiga bo sv. pismo.

Največ pisem v Evropi pišejo Nemci (7,3 milijarde na leto), za njimi pa Angleži (7 milijard).

Francozi napišejo samo 6,5 milijarde. V USA napišejo 11 milijard pisem (zato pa ima tudi skoraj trikrat toliko prebivalcev kakor Francija), na Japonskem 4,6 milijarde. Vseh pisem na svetu utegne biti 55–60 milijard na leto. Povprečno pride tedaj na vsakega prebivalca (vštevši Kitajce, Melanežce in druge neevilizirane otočane) kakih 30 pisem na leto.

Največ pisem v Evropi pišejo Nemci (7,3 milijarde na leto), za njimi pa Angleži (7 milijard).

Francozi napišejo samo 6,5 milijarde. V USA napišejo 11 milijard pisem (zato pa ima tudi skoraj trikrat toliko prebivalcev kakor Francija), na Japonskem 4,6 milijarde. Vseh pisem na svetu utegne biti 55–60 milijard na leto. Povprečno pride tedaj na vsakega prebivalca (vštevši Kitajce, Melanežce in druge neevilizirane otočane) kakih 30 pisem na leto.

Največ pisem v Evropi pišejo Nemci (7,3 milijarde na leto), za njimi pa Angleži (7 milijard).

Francozi napišejo samo 6,5 milijarde. V USA napišejo 11 milijard pisem (zato pa ima tudi skoraj trikrat toliko prebivalcev kakor Francija), na Japonskem 4,6 milijarde. Vseh pisem na svetu utegne biti 55–60 milijard na leto. Povprečno pride tedaj na vsakega prebivalca (vštevši Kitajce, Melanežce in druge neevilizirane otočane) kakih 30 pisem na leto.

črhiniti na glas. Zjutraj se je spet vrnil zdravnik in potem še opoldne.

Iz vsega tega pripovedovanja si je mladi mož zapomnil samo eno: da je Suzana resnično bolna. A zakaj sta Kreuger in njegova žena odslovila vse osebe? To mu je bilo uganka.

Ali sta se mar proti njemu hotela tako zavarovati? Toda potem mora sklepati, da oče že vse ve!

Da pride na čisto s to stvarjo, je šel v kavarno in skušal vnovič priti v telefonski stik s Kreugerjevimi. A prav tako kakor malo ur prej se mu tudi zdaj ni nihče odzval.

Potem se je spomnil Molly Burkov. Poklical jo je in ji povedal, da je Suzana nepričakovano zbolela; prosil jo je, da naj bi sama šla in povprašala, kaj je.

»Tako pojdem!« je z vnmemo obljubila Američanka.

Mladi mož je poklical taksi in se skril v njem. Tako je čakal, ali bo Američanka res prišla. Nekaj minut nato jo je zagledal. Pozvonila je in priklicala vratarja; toda prav tako kakor on sam tudi ona ni nič opravila.

Zdaj je vedel, da hiša ni zaprta samo njemu, temveč vsakomur. Molly mu je povedala, da ni mogla od vratarja izmamiti niti besedice o Suzani. Rekel ji je samo to, da so »gospod, gospa in gospodična odšli...«

Mlademu možu tedaj ni kazalo drugega, kakor da se obrne do zdravnika. Njegov naslov je imel, zato je brez odlašanja odšel k njemu. Na posetnici, ki se je z njo prijavil, se je bralo pod njegovim imenom: doktor vsega zdravljenja. Obrniti se je hotel do njega kot poklicni tovariš.

Zdravnik je bil že v letih; sprejel ga je sicer vljudno, a brez priščnosti. Ze po prvih vprašanjih mu je skočil v besedo.

»Oprostite,« je dejal, »poklicna tajnost.«

Zaman ga je Saša prosil in rotil; mož je ostal neizprosno. Še več; njegovo prošnjo mu je štel v zlo.

»Oče moje pacientke mi je vnaprej povedal, da me bo najbrže kdo vprašal, kaj je z njegovo hčerjo. Priznam vam, nisem pričakoval, da bo kateri kolega, naj bo še tako mlad in neizkušen, prevzel tako kočljivo nalogo. Tudi si nisem mislil, da bom moral zavrniti člana naše velike zdravniške družine.«

Te besede so bile še preveč jasne. Vzlic temu Saša ni odnehal. »Prisežem vam, gospod, da sem prišel k vam s popolnoma poštenim namenom. Neki sorodnik gospodične Suzane je v silnih skrbih zanjo in bi rad izvedel, ali je nevarno...«

Kakor mi je žal, ne smem v tej stvari iti preko njenega očeta; on edini je poklican dajati informacije o svoji hčerki.

»Tudi če zlorablja pravice, ki jih ima do nje...?« Deklica je že polnoletna.

»Kočljivo je soditi o tem. Iz obzirov do družine, ki mi je zaupala svojega člana v varstvo, se moram ogrniti v popoln molk. Mislim, da bo tako za vse najboljše.«

Knez Nižinski je skomignil z rameni. Take in podobne visoko doneče besede mu danes niso šle do srca.

Suzana je vendar njegova žena — kako mu potem smejo braniti k njej? Bolna je, nevarno celo, kakor pravijo, pa mu ne dovolijo, da bi jo negoval... še več: niti tega mu ne puste, da bi izvedel, kakšno bolezen ima.

Saša je čutil, da ga hoče zadušiti. Še malo, pa bo bruhnilo iz njega, a potem gorje vsem, ki ga tako brezsrčno trpinčijo.

Tak si je gospodična Kreugerjeva nakopala kakšno sramotno bolezen, da jo tako skrbno prikrivajo ljudem?

Stari zdravnik je skočil pokonci.

»Malo preveč se predrznete, gospod!«

»Ali sem sam kriv? Še včeraj sem bil skupaj z njo; takrat je bila vesela in popolnoma zdrava. Dve uri po najinem razstanku jo napade pri večerji. Božjast? Histerija? Kako naj vem! Zakaj nikogar ne puste k njej? Kaj si obetajo od takšnih nerazumljivih ukrepov?«

»Včeraj ste bili z njo?« se je začudil zdravnik.

»Da.«

»A potem niste prišli poizvedovati v imenu koga drugega?«

»Ne, zaradi sebe samega sem prišel,« je priznal mladi Rus. Preveč je bilo vse skupaj navalilo nanj, da bi še mislil na opreznost; po drugi strani se mu je pa zdela njega nevredno, da bi v takem trenutku lagal. »Ta nepričakovana bolezen me silno skrbi, bojim se, da bom še zblaznel. Kakšne njene napake bi radi svetu prikriili? Ali pa... ali jo pa pod pretvezo, da je bolna, hočejo samo odrezati od sveta... Oh, kaj počno z mojo ubogo Suzano, da ji v svoji onemoglosti ne morem pomagati...«

Ihtljaj mu je zlomil glas. Drugače brezhibni kavalir se ni mogel več premagati; preveč strašno je bilo vse to zanj, njegove moči niso bile kos tej preizkušnji. Od jutra ni imel drugega v uših kakor skodelico čokolade; zdaj so se začele kazati posledice telesne izčrpanosti. Vse v njem je drgetalo od strahotne negotovosti; najrajši bi se bil razjokal na glas.

Sključen v dve gube je ždel v naslanjaču, ki mu ga je bil ponudil zdravnik, in si zakril obraz.

Stari zdravnik ga ni niti trenutek izpustil iz oči; na obrazu se mu je slikala velika zadrega. Začele so se mu odpirati oči.

»Mlade gospodične ni nihče zaprl,« je rekel čez nekaj časa. »V take stvari se jaz ne bi nikoli spuščal.«

Mladi mož je dvignil glavo.

»Torej je zares bolna?« In ni po sredi histerija ne božjast? Kaj je pa potem?«

Nastal je trenutek mučne tišine. Zdravnik je premišljal, ali naj mu pove ali ne.

»Naval krvi v možgane,« je napolned resno dejal.

In tehtaje sleherno besedo, je nadaljeval:

»Zelo nevaren napad, združen s hudo vročino, velika oslabeleost srca, neprestan delirij... Pripravljen moram biti na vse in preizkusiti vsa sredstva, ki nam jih daje zdravniška veda. Zato sem tudi zahteval popoln mir v hiši. Ker ste sami zdravnik, boste razumeli, da je bila taka moja dolžnost; bojim se namreč, da bi jo najmanjše razburjenje ubilo... Storil bom vse, da jo rešim, pa čeprav bi moral potepniti najsvetejše ozire... tudi srčne!«

Prestal je in uprl v mladega moža dolg pogled. Potem je vprašal:

»Ali ste njen zaročenec?«

»Najina zveza je nerazdružljiva,« je trdno odgovoril knez.

»Ljubezen, ki ji njeni nasprotujejo?« je hotel natančneje vedeti zdravnik. Opazil je, da se je mladi mož ognil direktnemu odgovoru.

»Da, ljubezen, ki je nočejo priznati, toda kljub temu nama je ne bodo izruvali iz srca.«

Moža sta se spogledala. Razumela sta drug drugega.

»In pravite, da ni včeraj nič kazalo, da bi se pripravljala takšna kriza?«

»Prav nič! Ko je odhajala od mene, je bila popolnoma zdrava in vesela... to je bilo ob sedmih večer... Edino, kar bi lahko rekel, je bilo to, da se je skoraj bala slavnostne večerje; takšne reči jo odbijajo.«

Zdravnik se je zamislil.

V dveh urah se marsikaj lahko izpremeni,« je dejal, kakor bi govoril sam s seboj. »Jaz vem izključno le to, kar so mi povedali: malo pred koncem večerje se je vzela pokone, strašno zakričala in se sesedla. Zunanega vzroka za bolezen torej ni videti.«

Zdravnik je utihnil. Zmajal je z glavo in povzel:

»Stari Kreuger je želel, da žena odpove vsemu osebu. Zakaj, ne vem. Mogoče se je bal, da ne bi vi česa izvedeli iz ust služinčadi.«

Potem je povzdignil glas:

»Moja stvar je, da izpolnim svojo zdravniško dolžnost in da jo rešim. Kaj se godi za kulisami, se mene ne tiče.«

»Ali mislite, da bo dolgo trajalo, preden bo iz nevarnosti?«

»Bojim se, da... morda več tednov!«

„Najboljši Dr. OETKER-ja so preparati“! kdor jih pokusi, trdi vsaki.

Za god in praznik mati dobro ve, otroci se Dr. OETKER-jevih kolačev veselijo!

GROF MONTE-CRISTO

Roman

Napisal Aleksander Dumas

103. nadaljevanje.

Monte-Cristo ga nežno potegne za seboj.

»Ali ne bi bilo prav, da prebije ta poslednje tri ure kakor stari Rimljani, ki jih je njihov cesar Neron obsodil na smrt in so ovenčani s cveticami posedli za mizo in vdihavali blagodejne vonjave heliotropov in vrtnic?«

Morrel se nasmehne.

»Kakor je vaša volja,« odgovori. »Smrt ostane smrt, to se pravi pokoj: nič več življenja in zato tudi ne trpljenja.«

S temi besedami se vsede, grof si pa izbere sedež njemu nasproti. Nahajala sta se v oni prečudni obednici, ki smo jo že popisali, z marmornatimi kipi, ki so nosili na glavah košarice s samim izbranim sadjem in cvetjem.

Morrel se je le mimo grede ozrl na okoli in ni ničesar videl.

»Govoriva kot moža!« reče nato in pogleda grofu v oči.

»Začnite, prosim!«

»Vi, grof, se mi zdite ko vtelesena vsevednost; ko vas gledam, mi je tako, kakor da bi prihajali z drugega sveta, naprednejšega in bogatejšega od našega.«

»Nekaj resnice je v tem, Morrel,« pritrudi grof z otožnim usmevom, ki ga je delal toli lepega. »Prišel sem s planeta, ki ga imenujejo trpljenje.«

»Vse vam verjamem, kar mi poveste, in niti ne skušam razumeti. Hočete dokazov? Rekli ste mi, da naj živim, in res živim; rekli ste mi, naj upam, in skoraj sem si ohranil nado. Zato se vas drzno vprašati, kakor da bi bili že kdaj umrli: ali to boli, grof?«

Monte-Cristo pogleda Morrela z neizrekljivo nežnostjo in odgovori:

»O, da, zelo boli. Če brezobzirno ugonobite svoje telo, ki se mu še hoče življenja; če zakričite vaša koža ob brutalnem dotiku z bodelom; če vam abotna krogla prevrta možgane, ki se že ob najrahlejšem dotiku zvijejo od bolečin — potem boste gotovo trpeli in med bolečinami zapustili to življenje, ki se vam bo v obupnem smrtnem boju še zmerom zdelo lepše od toli drago plačanega pokoja.«

»Razumem,« prikimajo Morrel. »Smrt pozna prav tako kakor življenje svoje skrivnosti, trpljenje in slast; samo dognati jih je treba.«

»Zadeli ste, Maksimilijan. Smrt je lahko naša prijateljica, nežna in ljubezniva ko ljubeča dojlja, ali pa sovražnica, ki nam s silo iztrga dušo iz telesa. Nekoč, čez tisoč let morda, ko bo človek spoznal njene skrivnosti, se nam bo zdela prav tolikšna slast kakor sen v naročju ljubljene bitja.«

»Ce bi vi hoteli umreti, grof — ali bi znali na tak način dati življenju slovo?«

»Da.«

Morrel mu stisne roko.

»Zdaj vem, zakaj ste me sem-kaj naročili, na ta samotni otok sredi prostranega morja, v to podzemeljsko palačo, vredno, da bi si jo faraon izbral za poslednje bivališče. Samo zato, ker me ljubite, kaj ne, grof? Ker me tako zelo ljubite, da mi privoščite smrt brez poslednjega boja?«

»Da, prav ste zadeli, Morrel,« pritrudi grof.

»Hvala vam; zavest, da mi jutri ne bo treba več živeti, tako dobro do mojemu trpečemu srečju.«

»Ali se vam po ničemer ne toži?« vpraša Monte-Cristo.

»Po ničemer!«

»Tudi to vam ni hudo, da se boste morali od mene ločiti?« vpraša Malone s tresočim se glasom grof.

Morrel ni odgovoril. Njegove jasne oči so se zdajci skalile in dve solzi sta se zalesketali v njih.

»Ne razumem vas!« vzklikne grof. »Toži se vam po nečem, in vendar hočete v smrt?«

»O, rotim vas!« zaječi Morrel s prosečim glasom, »nobene besede

več, grof! Ne podaljšujte mojega trpljenja!«

»Vidim, Morrel, da je vaše trpljenje neizmerno. A vendar vam rečem: verujte v Boga in ne zapravljajte si zveličanja svoje duše!«

Morrel se žalostno nasmehne.

»Moja duša ni več moja, grof.«

»Poslušajte, Morrel: nobenega sorodnika nimam več na svetu; navadil sem se, da gledam v vas svojega sina. In da rešim sina, bi žrtvoval tudi svoje življenje, koliko bolj šele svoje bogastvo.«

»Kaj hočete reči?«

»Reči hočem, Morrel, da želite dati slovo življenju, ker se niste okusili vseh slasti, ki jih človeku podeli veliko bogastvo. Morrel, moje imetje je vredno sto milijonov; s takšnim bogastvom lahko vse dosežete, kar le hočete. Ali ste častihlepi? Vsa vrata vam bodo odprta, vsa pota posula s cveticami. Postavite svet na glavo, uganjajte vratolomne norosti, postanite hudodelce, če ne gre drugače — samo živite!«

»Vašo besedo imam, grof!« odvrne mrzlo Morrel. »Pol dvanajstih je ura.«

»Premislite, Morrel! V moji hiši, pred mojimi očmi?«

»Dobro, pa me pustite, da grem,« meni mrko Morrel. »Druge bom moral misliti, da me ne ljubite zaradi mene, temveč zaradi samega sebe.«

In mladi mož vstane.

»Prav,« prikimajo Monte-Cristo in obraz se mu razjasni. »Vaša volja naj se zgodi. Zelo ste nesrečni in samo čudež vas lahko ozdravi, kakor ste sami rekli. Sedite, Morrel, in počakajte.«

Morrel nagne glavo v znak privoljenja. Monte-Cristo vstane in stopi k skrbno zaklenjeni omari, katere ključ je vedno nosil s seboj na zlati verižici. Iz nje vzame majhno srebrno skrinjico, jo položi na mizo in odpre. Prikaže se majhna zlata škatlica na vzmet in v njej neka mazilu podobna snov. Grof zajame z zlato žličko in ponudi s pomembnim pogledom Morrelu.

»Tole je tisto, kar bi radi od mene,« reče mlademu možu, »in tole sem vam obljubil.«

Morrel vzame žličko iz grofove roke.

»Hvala vam, prijatelj, iskrena hvala!«

Z drugo žličko zajame zelenkasto snov grof.

»Kaj počnete, prijatelj?« vzklikne Morrel in ga prime za roko.

»Smrt božja,« se nasmehne grof, »mislim, da mi bo Bog odpustil. Tudi jaz sem se naveličal življenja, in ker se mi ponuja priložnost —«

»Stojte!« krikne mladi mož.

»Vi, ki ljubite in ste ljubljeni, vi, ki se niste izgubili vere ne upanja, ne smete storiti tega, kar bom jaz storil! Hudodelstvo bi bilo! Bog z vami, moj plemeniti in velikodušni prijatelj! Bog z vami! Povedal bom Valentini vse, kar ste zame storili!«

In preden je utegnil grof odgovoriti, je Morrel použil skrivnostno snov.

Nastala je tišina v sobi. Ali je neslišno prinesel tobaka in kave in prav tako tiho spet odšel. Druga za drugo so se utrile svetilke v rokah marmornatih kipov; čedalje prodirljiveje je jel objemati Morrela kadilov vonj.

Monte-Cristo je sedel v temi; tako je razložil Maksimilijana, leta je pa videl samo njegove velike, čudno se leskečajoče oči.

Silna bolečina je zletela mlademu možu po životu. Pipa se mu izmuzne iz rok, vse okoli njega se jame izprepletati in izgubljati barvo in obliko. Njegovim kalnim očem se je zdelo, kakor da bi se odpirala vrata in zastori v zidu.

»Prijatelj,« reče s slabotnim glasom, »smrt se mi bliža. Hvala... hvala...«

Hotel je še poslednjič dati grofu roko, toda onemoglo mu je omahnila ob telesu.

Potlej se mu je zdelo, kakor bi se Monte-Cristo smehljaj, a ne na oni čudni in strahotni način, ki mu je odpiral skrivnosti tega nenavadnega moža, temveč z neko usmiljenja polno dobrohotnostjo, kakor jo kaže oče svojemu otroku, kadar blebete nespametne reči.

Hkratu je prišel grof v njegove oči vse bolj in bolj rasti. Svoje lepe, črne lase si je pogladil nazaj, in tako je stal ponosno vzravnani, podoben angelom, ki bodo na sodnji dan ločili hudobne od pravičnih.

Omamljen se Morrel nasloni na mehko naslonilo. Bilo mu je, kakor da se mu ustavlja kri v žilah. Ničesar več se ni zavedel kakor samo še tega sna. Zdelo se mu je, kakor bi plul z razpetimi jadrni nekam daleč, in na koncu vožnje ga bo sprejela blagodejna smrt. Še enkrat je hotel dati grofu roko, a to pot ni mogel roke niti premakniti. Rad bi bil še poslednjič zasepetal: »Zbogom, prijatelj!« toda miti glas ni prišel iz njegovih ust.

Zoper njegovo voljo so se mu zaprle oči. A vendar je videl za trepalnicami sliko, ki se je premikala in ki jo je vzlic temi spoznal. Bil je grof, ki je odpiral skrita vrata v zidu.

Tisti mah se razlije iz sosednje sobe bleščeča svetloba in obsije Morrela. In mladi mož zagleda na pragu čudovito lepo žensko bitje s krotkim smehljajem na obrazu.

»Ali se mi že odpirajo nebesa?« se vpraša v mislih umirajoči. »Saj... saj je to angelsko bitje na las podobno onemu, ki sem ga izgubil!«

Monte-Cristo pokaže mladi ženi s prstom na zofo, kjer je ležal Morrel. Z blaženim smehljajem na

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrobi in svetloilika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, munga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

obrazu stopi k njemu in razširi roke.

»Valentina, Valentina!« vzklikne Morrel iz dna svoje duše.

Toda iz ust mu ni prišel glas. Z naporom vseh svojih ohromelih sil je zavzdihnil in spet zaprl oči.

Valentina se je vrgla k njemu. Morrelrove usnice so se vnovič zgenile.

»Kliče vas,« pravi grof, »kliče iz globine svojega sna, on, ki ste z njim zvezali svojo usodo in ki vas je smrt hotela ločiti od njega. Toda na srečo sem prišel jaz in premagal smrt. Valentina, poslej naj vaju nobena stvar več ne loči; zakaj samo zato, da bi našel vas, je hotel obračunati z življenjem. Brez mene bi bila oba umrla; jaz vaju bom vrnil drugemu drugemu. Naj mi Bog zapiše v dobro ti dve življenji, ki sem ju rešil!«

Valentina prime grofa za roko in jo brezmejno srečna pritisne na usnice.

»O, zahvaljujte se mi!« zaprosi grof. »Nikoli ne prenehajte ponavljati, da sem vaju osrečil; saj ne veste, kako potreben sem te zavesti.«

»Oh, da, iz vsega srca se vam zahvalim,« vzklikne vroče Valentina. »A če se dvomite o iskrenosti mojih čustev, vprašajte Haydée; od tistega dne, ko sva zapustili Francosko, sva govorili samo o vas — dokler nisem pričala najlepšega dne v svojem življenju.«

»Ali ljubite Haydéejo?« vpraša Monte-Cristo z ganjenostjo, ki jo je zaman skušal prikriti.

Dobra roba se hvali sama,

zato Dr. OETKER-ju ni potrebna reklama!

Pfaff šivalni stroji že preko 75 let le kakovost!

Na ugodna mesečna odplačila!

IGN. VOK

LJUBLJANA, TAVČARJEVA UL. 7.

PODRUŽNICE:

Kranj, Novo mesto, Celje: Miklošičeva 2

»O, iz vsega srca!«

»Ce je tako, bi se vas predrnili nečesa prositi.«

»Mene? Ali mi je res namenjena sreča, da vi mene prosite?«

»Da. Rekli ste, da vam je Haydée draga ko sestra. Naj vam bo res prava sestra, Valentina; vrnite njej vse, kar mislite, da ste meni dolžni, vzemita z Morrelom ubogo Haydéejo v varstvo, zakaj... posled bo popolnoma sama na svetu...«

»Sama na svetu?« ponovi neki glas za grofovimi hrbtom. »Zakaj?«

Monte-Cristo se obrne.

Pred njim je stala Haydée, blede ko smrt, in strmela v grofa z očmi, razširjenimi od neznane groze.

»Ker boš od jutri dalje slobodna, hčerka moja,« odvrne mehko grof; »ker boš zavzela v sloveški družbi mesto, ki ti gre; ker nočem, da bi moja usoda potegnila tvojo za seboj. Knežna, vrnem ti očetovo bogastvo in njegovo ime!«

Haydée še huje prebledi. Z glasom, hripavim od solz, zaječi: »Tak me hočeš zapustiti, gospodar?«

»Mlada si, Haydée, in lepa; pozabi me in srečna bodi!«

»Zgodilo se bo po tvoji zapovedi, gospodar,« odgovori mirno Haydée. »Pozabila te bom in srečna bom.«

In deklica se obrne, da bi odšla. »O, Bog!« krikne Valentina, nežno ljubkovanje Morrelovo glavo, »ali ne vidite, kako je blede? Ali ne čutite, kako trpi?«

»Zakaj naj bi čutil zame?« odvrne Haydée z glasom, ki je trgal grofu srce. »Moj gospodar je in jaz sem njegova sužnja; zato ima pravico, da ničesar ne vidi.«

Grof vztrepeta pri tem glasu, saj je vzdramil najskrivnejše žilice njegovega srca; njegove oči so se srečale z dekličinimi, a so se morale pobesiti, tako plameneč je bil ogenj v njih.

»Moj Bog!« zaječla Monte-Cristo. »Tak je le res tisto, kar sem se drznil le slutiti? Haydée! Povej, oh, povej, ali bi bila srečna, če te ne bi zapustil?«

»Mlada sem,« odvrne krotko deklica, »in ljubim življenje, ki si mi ga znal zmerom tako osladiti; zato bi mi bilo hudo, če bi morala umreti.«

»To se pravi... če bi te zapustil, Haydée...«

»Bi umrla, gospodar!«

»Tak me res ljubiš?«

»O, Valentina, vpraša me, ali ga ljubim! Valentina, povej mu vendar, ali ti Maksimilijana ljubiš!«

Grof je čutil, kako se mu širijo prsi in mu razbija srce. Razširil je roke in Haydée se mu je z vzklikom neizrekljivo sreče vrgla v naročje.

»O, ljubim te!« je ječljala. »Ljubim te, kakor je kdo ljubi očeta, brata in moža; ljubim te, kakor ljubim človek življenje, kakor ljubim Boga — zakaj ti si mi najlepše, najboljšo in največje med vsemi bitji, kar jih je Bog ustvaril.«

»Naj se zato zgodi, kakor je tvoja volja, moj ljubljani angel!« odvrne nežno grof. »Zdaj vidim: Bog, ki mi je dal moč zoper moje sovražnike, da sem jih premagal, noče, da bi delal pokoro po dobri zmagi. Hotel sem samega sebe kaznovati, a Bog mi ponuja odpustanje. O, ljubiš me, Haydée! Kdo ve, morda bom pri tvoji ljubezni pozabil tisto, kar moram pozabiti.«

»O čem vendar govoriš, gospodar?« vpraša deklica.

»Pravim, da me je ena sama beseda iz tvojih ust, Haydée, bolj olajšala kakor dvajset let moje hrome modrosti. Samo tebe imam še na svetu, Haydée; s teboj bom lahko trpel, s teboj bom lahko užival v sreči.«

»Ali slišiš, Valentina?« vzklikne Haydée, vsa ozarjena od blaženstva.

Grof se za trenutek zatopi v misli.

»Ali sem sanjal, ali je resnica?« reče nato, kakor bi sam s seboj govoril. »Kakor si odločil, Bog, tako sprejemem: naj bo plačilo ali kazen. Pojdiva, Haydée, pojdiva...«

S temi besedami stisne Valentini roko, objame Haydéejo okoli pasu in jo nežno potegne s seboj.

Skoraj celo uro je Valentina nemo in s srepimi očmi čakala, kdaj se bo Morrel prebudil. Tedaj šele je začutila, kako mu začenja vahal utripati srce.

Naposled so se vendar odprle njegove oči, toda pogled v njih je bil srep in nepremičen; potlej šele se je vrnila zavest in z njo občutek bolesti.

»O,« zaječi obupno mladi mož, »še zmerom živim! Grof me je prevaral!«

In njegova roka seže po nožu na mizi.

»Prijatelj,« ga pokliče Valentina s smehljajem obziranja. »Zdravi se vendar in ozri se name!«

Morrelu se utrga iz ust hripav krik. Kakor bi ga oslepila nebeska prikazen, omahne z ležišča in zdrkne na kolena...

Drugi dan, ob prvih žarkih porajajočega se dne, sta stopala Valentina in Maksimilijan z roko v roki po obrežju. Valentina je pripovedovala Morrelu, kako se ji je prikazal Monte-Cristo v njeni sobi, kako ji je vse razodel in ji dal priložnost, da se je na lastne oči lahko prepričala o zločinu, ki so se dogajali v hiši, in kako jo je naposled na čudežen način rešil, ko so vsi mislili, da je umrla.

Vhod v votlino je bil odprt in tako sta prišla k morju. Na jutranjem nebu so tu pa tam še migljale poslednje zvezde.

Tedaj uzre Morrel v senci skal nekega moža. Bil je Jacopo, kapitan jahte; očito je čakal, da ga bosta poklicala. Valentina mu pomigne.

»Ali nama imate kaj povedati?« vpraša Morrel.

»Tole pismo mi je naročil grof, da vama ga izročim.«

»Grof?« vzklikneta hkratu oba.

»Da, náte ga.«

Morrel odpre pismo in bere:

»Moj ljubi Maksimilijan!

V pristanišču vaju čaka jadralnica. Jacopo vaju bo peljal v Livorno; tam že čaka gospod Noirtier svojo vnukinjo, da jo blagoslovi, preden stopita pred oltar. Vse, kar je v tej votlini, ljubim prijatelj, moja hiša na Elizejskih poljanah in moj gradič v Treportu, so poročno darilo Edmonda Dantésu sinu njegovega nekdanjega gospodarja Morrela. Gospodična Villefortova mi bo izkazala čast, če prevzame polovico zapuščine; zakaj prosil bi jo, naj vse premoženje, ki ga ima dobiti po svojem zblaznelem očetu in po bratu, umrlem v septembru skupaj z njegovo mlačno, razdeli med uborce.«

Prosimo angela, ki bo bedel nad vašim življenjem, Morrel, naj pomoli časih tudi za človeka, ki se je kakor satan nekaj časa imel za Boga enakega, a je zdaj z vsokrščansko ponižnostjo prišel do spoznanja, da je samo v božjih rokah vrhovna oblast in neomejena

modrost. Te molitve bodo morda izprosile, da ga ne bo tako žgoče pekla vest, kakor ga že danes.

In zdaj naj vam izdam, Morrel, skrivnost svojega vedenja do vas. Na tem svetu ni ne sreče, ne nesreče; vse je samo primerjava razmer med seboj. Samo oni, ki je doživel najhujše trpljenje, zna doživeti tudi največjo srečo. Človek je moral občutiti bližino smrti, Maksimilijan, potem šele spozna, kako lepo je življenje.

Živita tedaj in bodita srečna, ljuba otroka mojega srca. A nikoli ne pozabita: do tistega dne, ko se bo Bogu zdelo vredno razodeti ljudem bodočnost, bo ostala vsa človeška modrost v dveh besedah:

Cakaj in upaj!

Vajin prijatelj

Edmond Dantès,
grof Monte-Cristo.

Ko je Maksimilijan bral to pismo, ki je Valentina razkrilo žalostno usodo njenega očeta in smrt njenega polbrata in mačehe, je deklica prebledela in grenke solze so ji spolzele po licih. Njena sreča je bila drago kupljena.

Morrel se nemirno ozre okoli sebe.

»Ne, ne!« vzklikne. »Grof je šel predaleč v svoji velikodušnosti; Valentina bi se bila zadovoljila z mojim skromnim imetjem. Kje je

grof, prijatelj? Peljite me k njemu!«

Jacopo iztegne roko na morje. Mlada človeka pogledata tja, kamor jima je pokazal pomorščak. In tedaj uzreeta na temnomodri črti, ki je delila na obzorju nebo od morja, majhno belo jadro.

»Odpotovati!« vzklikne Morrel. »Odpotovati je! Zbogom, dobri prijatelj, zbogom, oče moj!«

»Odpotovati!« vzdihne Valentina. »Zbogom, prijateljica, zbogom, sestra moja!«

»Kdo ve, ali ju bova še kdaj videla!« zamrmra Morrel in si otre solzo, ki se mu je prikradla na obraz.

»Nikar, prijatelj,« odvrne Valentina. »Ali nama ni grof pravkar povedal, da je vsa človeška modrost izražena v besedah: Cakaj in upaj?«

KONEC

Vabimo Vas k nakupu

v najcenejši oblačilnici

A. Presker

8v. Petra cesta 14

HUMOR

Rešilen domislek

Ona (plavka): »Tale črni koder sem našla na tvojem površniku.«
On: »Draga moja, ta površnik je vendar še lanski! Samo spomni se, prosim, da nisi bila zmerom plavalaska.«

V šoli

Vsa okna so odprta. Tedaj reče učitelj:
»Janezek, če ti je mraz, lahko okno pri sebi zapreš.«
Janezek: »O, ne, gospod učitelj — saj tudi doma pri odprtem oknu spim.«

Gos

»Premislite, gospod doktor: kuharica mi je pravkar vrgla v obraz, da sem neumna gos.«
»Nikar naj vam ne gre preveč do srca, gospodična! Vse gosi so neumne.«

Tehtno pojasnilo

»Oče, kaj pomeni, kakor si malo prej rekel: »kratko potegniti?«
»Oženiti se!«

Za mal' d'narja dost' muzke!

Plošče - gramofone izposojamo, zamenjavamo, prodajamo in kupujemo
„ELEKTROTON“
d. z. o. z.
pasaža nebotičnika

Srečanje v gozdu

Neki človek je šel po gozdu. Zda se stopi predenj razbojnik, nameri nanj revolver in zavpije:
»Denar ali življenje!«
»Nimam ne tega ne onega,« odgovori brezčutno napadenec.
»Kaaaaj?« osupne razbojnik. »Če nimaš denarja, imaš vendar vsaj življenje!«
»Temu praviš ti življenje?!«
»Ne onegavi! Kakšno službo imaš?«
»Državni uradnik sem.«
»Hodi dalje — tebi res nimam ničesar vzeti!« odgovori razbojnik in spravi revolver.

Dva konja

Konj trojanski
ugonobil Trojo,
lipicanski
ugonobil — Kojo.
(»Ošišani jež«)

(Koja = Kojič. Humorist meri na našiško afero v Osijeku; tam so dr. Kojiču, pravosodnemu ministru v Jevtičevi vladi, očitali, da je zahteval za nagrado za svoje posredovanje par lipicanskih konj...)

Politični utrinek

»Tudi najslabši politik lahko osreči svoj narod — takrat, ko zapusti oblast.«
(»Ošišani jež«)

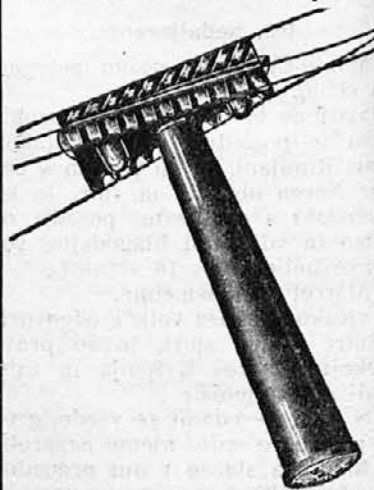
Drži!

Tenorist: »V mojem grlu je premoženje.«
Alkoholik: »V mojem tudi.«

Senzacija je
aparati za britje

„FAZAN“

Ne strga kože,
samo brado brlje!

Brlje brez bolečin,
izbrije do kože!

POSEBNOSTI:

1. PREVZBOČEN GORNJI DEL prepreči sleherni, celo naj-nedolžnejši ranitev. Torej stoodstotna varnost!
2. POSEVNI GREBEN da rezilu pravilno lego.
3. POSEVNO VSTAVLJENO REZILLO med gornjim delom in posevnim grebenom reže varneje ko brivčeva britve.
4. ZLEBIČI ZA PENO olajšajo drsenje po koži, aparat se prilepi k licu.
5. ZARADI PRAVILNE RAZDELITVE TEŽE je aparat v vsaki legi, tudi pri še tako hudem pritisku priročen in drsi mehko po koži.
6. VES JE IZ BAKELITA, zato ne more britvica nikoli zarjaveti, čeprav bi jo kdaj pozabili neosnaženo v aparatu.

Ta aparat prekaša vse dose-danje, lep je, nezlomljiv in pri-ročen. Izdelan je na tri načine:

- I. Ves iz bakelita, temne mahagonijeve barve, v naprej plačan stane Din 35.—, po povzetju za poštno stroške več.
- II. Ves iz bakelita v lepi bakelitasti škatlci, v naprej plačan stane Din 50.—, po povzetju za poštno stroške več.
- III. Pollopas, slonokoščene barve, luksuzna izdelava s prav tako škatlci stane v naprej plačan Din 75.—, po povzetju za poštno stroške več.

Naročila sprejema:

»OSTRICA«, trgovina nožev, je-klenega in galanterijskega bla-ga, ZAGREB, ILICA Br. 38. Plačila v naprej: Po položnici na ček, račun zagrebske Poštne hranilnice št. 35.399 na ime: Vjekoslav Flosberger, Zagreb. Predprodajalci poseben popust!

POSREĐUJEM DENAR na hranilne knjižice vseh denarnih zavodov Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12, telefon 38-10. Pismeni odgovor 3 Din v znamkah.

VAŽNO ZA GOSPODINJE IN DEKLETA!

Ravnokar je izšla od S. M. Felicite Kalinšek, v osmem pomnoženem natisu najpopolnejša knjiga

»SLOVENSKA KUCHARICA«

z novimi večbarvnimi tabelami in v elegantni vezavi, ki jo dobite za ceno Din 160.—

v knjigarni ANT. TURK nasl., LJUBLJANA, Tyrševa (Dunajska) cesta 5.

PRVOVRSTNI PREMOM poceni in hitro dostavlja na dom priznana trgovina s kurivom Vrhuje Ivanka, Ljubljana, Bohoričeva cesta 25.

BELO GOSJE ČESANO PERJE prvo-vrstne kakovosti, izbrano in mešano s puhom prodam po Din 120.— kilo-gram. Vprašanja naslovite na M. P. v upravo Družinskega tednika.

Diake, cenjene dame!

na licu itd. Vas ženirajo, kva-rijo Vam lepoto, eleganco in sramežljivost.

»Venera« eliksir Vas reši v par sekundah, brez bolečin, brez opasnosti vseh nepotrebnih dlak.

Naročite še danes lepo dišeči »Venera« eliksir, ne bo Vam žal. Dobi se ali po pošti pošlje:

1 steklenica za Din 10.— (predplačilo), na povzetje 18.—, dve Din 28.—, tri Din 38.—.

RUDOLF COTIČ, LJUBLJANA VII
Janševa 27 (prej Kamniška 10 a)

Sportni noži

prvovrstna kakovost

Din 35.—, 45.—, 55.—

Razpošilja po po-vzetju ali profi vpla-čilu vnaprej

Oštrica

Moderna brusilnica

in

nožarska delavnica

Zagreb, Il'ca 38

JUGOČESKA JUGOSLOVENSKO-ČEŠKA tekstilna industrija

KRANJ

IZDELUJE:

barvano in fiskano blago

iz bombaža in umetne svile.

Zahtevajte samo izdelke te tovarne!

Din 1000.— plačam

ako Vam »Radio Balzam« ne odstrani kurjih oces, bradavic, trde kože, bul itd.

Blagovolite nemudoma poslati Vaše tako uspešno mazilo proti kurjim ocesom. Naš stari sosed si je odpravil 10 zastarelih. — Z odličnim spoštovanjem

Solske sestre, Gospodinjska šola, Mladika, Ptuj.

Zahtevajte povsod v Vašem intere-su samo »Radio Balzam«.

Dobi se ali po pošti pošlje: 1 lonček za Din 10.— (pred-plačilo). Na povzetje Din 18.—, dva Din 28.—, tri Din 38.—.

RUDOLF COTIČ, LJUBLJANA VII
Janševa 27 (prej Kamniška 10 a)

MALI OGLASI

Mali oglasi v »Družinskem tedniku« stanejo po Din 1.— beseda. Posebej se računa davek, in sicer za vsak mali oglas Din 1'50. Kdor želi odgovor ali dostavitev po pošti, naj priloži 3 Din v znamkah. Denar za male oglase je treba poslati vnaprej, lahko tudi v znamkah.

BARVANJE LAS ni več potrebno pri strokovnjakih, ker si jih z Oro-barvo za lase, ki jo dobite v črni, rjavi, temnorjavi, svetlorjavi in plavi barvi, lahko vsakdo sam barva in je postopek zelo enostaven in stalnost barve zagotovljena. 1 garnitura z navodilom stane Din 30.—. Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Ilica 34. ZENSKO KOLO, dobro ohranjeno kupim. Ponudbe na »Družinski tednik« pod šifro »Zensko kolo«.

MAKULATURNI PAPIR na prodaj. Vpraša se v upravi »Družinskega tednika«.

IZPADANJE LAS IN PRILJAJ prepreči samo znano sredstvo Voda iz kopriv. Lasje postanejo spet bujni, vrne se jim lesk in postanejo popolnoma zdravi, če jo redno dvakrat na teden uporabljate. 1 steklenica z navodilom stane Din 30.—. Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Ilica 34.

LEPE DEKLISKE PRSI dobi lahko vsaka žena tudi v najtežjih slučajih že v kratkem času, če se masira s čudežnim eliksirjem Eau-de-Lahore. — 1 steklenica z natančnim navodilom stane Din 40.—. Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Ilica 34.

POVERJENIKE SPREJMEMO v vseh krajih Dravske banovine, pa tudi drugod, kjer je večja slovenska kolonija. Ponudbe na upravo »Družinskega tednika« pod šifro »Lep postranski zaslužek«.

NEPOTREBNIH DLAČIC na obrazu, rokah, nogah, prsih itd. se z lahkoto, hitro in zanesljivo odkrižate z uporabo Erbol-praska. — To sredstvo takoj odstrani dlavičice s koreninami vred in stane z navodilom Din 15.—. — Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Ilica 34.

OTROŠKI VOZIČKI, posteljice, mizice, ograje, trčilke itd. solidno izdelano in poceni pri S. Rebolj & drug, Ljubljana, Gosposvetska 13, Kolizej.

Tudi Vi!

storite kakor sto in sto drugih, naba-vite blago za obleke, plašče in ma-nufakturo sploh za jesen in zimo po znižanih cenah pri trvdki

NOVAK-LJUBLJANA

Kongresni trg 15 (pri nunski cerkvi)

Dobro blago! Ogromna izbira!

Povečanje prihrankov

Vam omogočamo kljub težkim časom.

Ničesar drugega Vam ni treba napraviti, ko da od svoje plače, oziroma dohodkov odločite, četudi najmanjši, a zato stalni znesek za svojo bodočnost. Vse drugo Vam izvedemo sami, ako se zglasite pri nas.

Samo načrtno varčevanje Vam pri sedanjih pičlih dohodkih zagotovi, da dosežete načrt, cilj, za katerega je potreben denar (za izlet, tečaj, šolanje, zidavo, gospodarsko osamosvojitve, preskrbo za starost, bolezen ter doto itd.). To je novi način štednje, s katerim hočemo tudi nepremožnim pomagati do blagostanja.

Ravno zato se Vam obrestuje ta denar po izredno ugodni obrestni meri ter samo ob sebi umevno tudi redno izplačuje.

Na ta način spravite svoj prihranek varno, plodonosno, vsak čas razpoložljivo. Blagovolite se le obrniti pismeno ali osebno na

Hranilnico Dravske banovine Ljubljana Celje Maribor